

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

**Komisja
Edukacji,
Nauki
i Młodzieży**

■ **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW
MŁODZIEŻY
(NR 3)
z dnia 22 maja 2024 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży

– podkomisji stałej do spraw młodzieży (nr 3)

22 maja 2024 r.

Podkomisja stała do spraw młodzieży, obradująca pod przewodnictwem posła **Tomasza Zielińskiego (PiS)**, przewodniczącego podkomisji, rozpatrzyła:

– informację dotyczącą oceny działalności i funkcjonowania młodzieżowych rad gmin, powiatów, sejmików wojewódzkich w świetle realizacji obowiązujących przepisów.

W posiedzeniu udział wzięli: **Damian Ziółek** zastępca dyrektora Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wraz ze współpracownikami, **Bartłomiej Plewczyński** doradca ministra w Gabinecie Politycznym Ministra Ministerstwa Edukacji Naukowej, **Mateusz Powichrowski** sekretarz Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem wraz ze współpracownikami, **Andrzej Szarlip** starosta biłgorajski, **Bartłomiej Kaczor** wiceprzewodniczący i **Krzysztof Pilniak** radny Młodzieżowej Rady Powiatu w Biłgoraju, **Łukasz Radko** sekretarz i **Olaf Czarniecki** wiceprzewodniczący poprzedniej kadencji Młodzieżowego Sejmiku Województwa Pomorskiego, **Marek Wójcik** pełnomocnik zarządu – ekspert ds. legislacyjnych Związku Miast Polskich, **Adrian Pokrywczyński** ekspert Związku Powiatów Polskich, **Mateusz Majkut** członek Zespołu Organizacyjnego Parlamentu Młodych Rzeczypospolitej Polskiej, **Monika Auch-Szkoda** koordynatorka w Sieci Organizacji Społecznych dla Edukacji oraz **Adam Kożuchowski** asystent posła, Klub Parlamentarny Polska 2050.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Marta Artymińska** i **Adrian Maćkowiak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Witam państwa bardzo serdecznie. Otwieram posiedzenie podkomisji stałej do spraw młodzieży. Jest to pierwsze posiedzenie merytoryczne w tej kadencji Sejmu. Bardzo się cieszę, że rozpoczynamy je od kwestii młodzieżowych rad.

Stwierdzam kworum.

Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia to informacja dotycząca oceny działalności i funkcjonowania młodzieżowych rad gmin, powiatów, sejmików wojewódzkich w świetle realizacji obowiązujących przepisów. Czy są uwagi do porządku? Nie widzę, przechodzimy do jego realizacji.

Szanowni państwo, pozwólcie, że bardzo serdecznie powitam wszystkich członków Komisji, także posłów, którzy są nie z naszej Komisji, ale tutaj mamy pana posła, który jest przewodniczącym zespołu parlamentarnego do młodzieżowych rad, i myślę, że w tych kwestiach byśmy wspólnie pewne może i stanowiska, czy jakieś, jeżeli dojdziemy do jakichś wniosków wspólnych, to będziemy szczególnie w kwestiach... na pewno dzisiaj wynikną sprawy statystyczne, które rzeczywiście bardzo mocno... troszeczkę nam leżą.

Bardzo dziękuję za materiał, który przygotowała nam Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, pod tytułem „Młodzieżowe rady przy jednostkach samorządu terytorialnego”. Rozumiem, że pana dyrektora nie ma?

Przewodniczący Zespołu ds. ewaluacji procesu wzmacniania młodzieżowych rad i sejmików przy jednostkach samorządu terytorialnego Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem Hubert Taładaj:

Na razie jeszcze nie ma.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Nie ma jeszcze pana dyrektora, przedstawiciela KPRM, ale mamy pana Huberta Taładaję, przewodniczącego Zespołu ds. ewaluacji procesu wzmacniania młodzieżowych rad i sejmików przy jednostkach samorządu terytorialnego. Tak, tak, to jest pan.

Przewodniczący Zespołu ds. ewaluacji RDzMP Hubert Taładaj:

Dzień dobry, witam wszystkich.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Bardzo serdecznie witam osoby, które przyjechały z terenu, można tak powiedzieć. Witam pana starostę biłgorajskiego pana Andrzeja Szarlipa...

Starosta biłgorajski Andrzej Szarlip:

Dzień dobry.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

...u którego właśnie powstała powiatowa młodzieżowa rada i są jej przedstawiciele, czyli Bartłomiej Kaczor i Krzysztof Pilniak. Witam was bardzo serdecznie. Witam także przedstawicieli Młodzieżowego Sejmiku Województwa Pomorskiego w osobach Olafa Czarnieckiego, który był w poprzedniej kadencji wiceprzewodniczącym młodzieżowej rady sejmiku i Łukasza Radko, który jest aktualnie radnym Młodzieżowego Sejmiku Województwa Pomorskiego. Też podczas tego posiedzenia Komisji będziemy chcieli posłuchać, jakie są wasze uwagi, jak rady funkcjonują, bo my możemy mówić o pewnych rozwiązaniach systemowych, o przepisach prawnych, a tak naprawdę wszystko się dzieje na miejscu.

Może przejdźmy do... rozpoczęlibyśmy w ten sposób, że mamy ten raport z KPRM – działania i aktywność po roku 2021. Ja bardzo, z uwagi na to, że pan dyrektor nie dotarł... Pani jest z KPRM też?

Przewodniczący Zespołu ds. ewaluacji RDzMP Hubert Taładaj:

Koleżanka jest z zespołu ewaluacyjnego...

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Aha, rozumiem też pani jest...

Przewodniczący Zespołu ds. ewaluacji RDzMP Hubert Taładaj:

Natalia Wiśniewka.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

A, tak jest. Serdecznie panią też witam.

...jakby pan, panie Hubercie, mógł tak ogólnie powiedzieć, co zawiera ten raport, jakie problemy on porusza. Tak naprawdę byłby to taki element do dyskusji, bo wiemy, że zmieniły nam się przepisy prawne w 2021 r., zmieniliśmy te przepisy też ze względu na postulaty środowisk młodzieżowych, czyli wprowadziliśmy powiatowe rady, sejmikowe rady. Zatem tu też mamy pewne dane statystyczne, i tu są wskazane, można powiedzieć, te braki, do czego byśmy dążyli, jeżeli chodzi o organizację młodzieżowych rad.

Dobrze, czyli bardzo proszę, panie Hubercie.

Przewodniczący Zespołu ds. ewaluacji RDzMP Hubert Taładaj:

Dobrze. Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, szanowni państwo, panie i panowie posłowie, na początku chciałbym bardzo podziękować szanownej podkomisji stałej do spraw młodzieży za inicjatywę właśnie dyskusji dotyczącej funkcjonowania młodzieżowych rad i sejmików przy jednostkach samorządu terytorialnego w ramach niniejszego posiedzenia i w ramach prac tej podkomisji. I też chciałbym, tak jak wcześniej powiedziałem, powiedzieć, że z ramienia Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem jest również Natalia Wiśniewska, która jest członkiem zespołu ewaluacyjnego, który zajmuje się

ewaluacją procesu wzmacniania młodzieżowych rad i sejmików jednostek samorządu terytorialnego, i jednocześnie jest była wiceprzewodniczącą Młodzieżowego Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Zatem, jeżeli będą ewentualnie jakieś pytania, czy też ewentualnie będzie okazja do przedstawienia jakichś uwag natury praktycznej, czy też stanu obecnego, jeżeli chodzi o to, jak realnie funkcjonują młodzieżowe rady i sejmiki, to oczywiście też wydaje mi się, że będziemy tutaj do dyspozycji w zakresie wszelkich zagadnień.

Niniejszy raport, który został przygotowany przez Komitet do Spraw Pożytku Publicznego, a tutaj dokładniej przez Departament Społeczeństwa Obywatelskiego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów na prośbę szanownej podkomisji, zawiera informacje dotyczące zarówno tego, czym są w ogóle młodzieżowe rady i sejmiki jednostek samorządu terytorialnego, podstawy prawne i kwestie dotyczące chociażby tego, jakie działania mogą być podejmowane przez te gremia, jak i jakie zmiany zostały wprowadzone na mocy wspomnianej przez pana posła nowelizacji z 2021 r., która, po pierwsze, zmieniła regulacje dotyczące młodzieżowych rad gmin, które już funkcjonowały w porządku prawnym od 2001 r. Bowiem ustawa o samorządzie gminnym już wcześniej przewidywała możliwość tworzenia tychże młodzieżowych rad na poziomie gmin, natomiast wcześniej przepisy dotyczące ustroju jednostek samorządu terytorialnego nie przewidywały tworzenia młodzieżowych rad powiatów czy sejmików województw. Były one tworzone oddolnie z inicjatywy organów uchwałodawczych powiatów i województw. Dopiero w 2021 r. te regulacje dotyczące młodzieżowych rad powiatów i młodzieżowych sejmików województw zostały także uwzględnione w ustawodawstwie, dotyczące tych rodzajów jednostek samorządu terytorialnego.

Raport też wskazuje na korzyści dla młodego pokolenia z działania młodzieżowych rad i sejmików. Korzyści nie tylko dla młodego pokolenia, ale także – to zostało też wskazane tutaj – korzyści dla samych jednostek samorządu terytorialnego. Także niniejszy raport zawiera dane dotyczące chociażby tego, czy w danym powiecie, czy też w danym mieście na prawach powiatu funkcjonuje młodzieżowa rada. Zostały również wskazane podstawowe dane liczbowe dotyczące tego, ile młodzieżowych rad jest ogółem na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Tutaj pragnę nadmienić, dodać od siebie taką uwagę, że liczba młodzieżowych rad i sejmików łącznie jest trudna do określenia, bowiem Główny Urząd Statystyczny obecnie nie prowadzi w ogóle badań ilościowych dotyczących tego, ile młodzieżowych rad i sejmików funkcjonuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Te liczby wedle badań prowadzonych przez organizacje pozarządowe są różne – oscylują one od 400 do 600 młodzieżowych rad. Jeżeli chodzi o młodzieżowe sejmiki, tutaj sprawa jest zdecydowanie prostsza. Biorąc pod uwagę to, ile województw mamy na terenie naszego kraju, obecnie młodzieżowych sejmików województw mamy 15. Jedynym województwem, gdzie nie ma młodzieżowego sejmiku, jest województwo lubelskie, i tam od kilku lat – mimo prób, mimo różnych inicjatyw, mimo rozmaitych dyskusji na forum Sejmiku Województwa Lubelskiego – ten młodzieżowy sejmik nie powstał. Mam nadzieję – też mówię tutaj nie tylko w imieniu Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem, ale również w imieniu polskiej młodzieży, i mam nadzieję, że też wyrażam tutaj wolę młodzieży lubelskiej – że ten młodzieżowy sejmik w tym województwie powstanie. Tym bardziej, że tak niedawno Lublin był Europejską Stolicą Młodzieży i funkcjonuje tam dosyć prężnie chociażby młodzieżowa rada miasta.

Dodatkowo również niniejszy raport zawiera wkład, który został przygotowany przez zespół, którym mam zaszczyt kierować i w którym zasiada również Natalia, czyli kwestie dotyczące działań Zespołu ds. ewaluacji procesu wzmacniania młodzieżowych rad i sejmików przy jednostkach samorządu terytorialnego. Niniejszy zespół powstał już w Radzie Dialogu z Młodym Pokoleniem poprzedniej kadencji, natomiast w obecnej kadencji RDzMP ten zespół działa w sposób bardziej intensywny. Odbyliśmy już bodajże 12 posiedzeń, podczas których dyskutowaliśmy w zakresie różnych tematów i aspektów funkcjonowania młodzieżowych rad i sejmików.

Kwestia pierwsza, która tutaj może wywoływać, może nie kontrowersje, ale rozmaite spory i rozmaity dyskurs, czyli kwestia finansowania działalności młodzieżowej

wych rad i sejmików. I tutaj należy wskazać – co może w tym raporcie nie znalazło się aż tak bardzo dogłębnie..., aczkolwiek nie, te kwestie zostały tutaj już podniesione nawet, bo patrząc jeszcze na ten wkład, że tutaj te kwestie zostały podniesione – finansowanie młodzieżowych rad i sejmików jest dosyć niejednolite. Jest ono różnorodne i zależy głównie, w przeważającej mierze od woli decydentów, a także od środków, które są w danej jednostce samorządu terytorialnego.

Wczoraj na konferencji organizowanej przez Akcję Uczniowską i senatora Frankiewicza w Senacie podałem chociażby przykład następujący, że w mieście Sopocie młodzieżowa rada miasta dysponuje budżetem rocznym na poziomie 50–60 tys. zł, natomiast chociażby Młodzieżowa Rada Miasta Katowice, czyli miasta wojewódzkiego – miasta, które jest stolicą województwa, gdzie młodzieżowe rady działają bardzo prężnie, chociażby Młodzieżowa Rada Miasta Katowice – wedle informacji, które nasz zespół pozyskał, dysponuje budżetem na poziomie 8 tys. zł. Natomiast, tak jak powiedziałem, sytuacje są dosyć różnorodne, bo w niektórych młodzieżowych radach czy w niektórych młodzieżowych sejmikach tych formalnie, jakby, zagospodarowanych środków na młodzieżowe rady i sejmiki nie ma i często to jest zależne po prostu od tego, że po prostu za każdym razem, kiedy jest realizowany jakiś projekt, przedstawiciele młodzieżowych rad muszą się zwracać do urzędów z prośbą o wygospodarowanie jakichś środków na organizację jakiejś konkretnej inicjatywy.

Jeżeli chodzi jeszcze o problemy, które były poruszane, czy też o zagadnienia, które były tutaj wspomniane zarówno w ramach pracy naszego zespołu, jak i pojawiały się w ramach chociażby tego raportu, to chociażby kwestia związana z opiekunami młodzieżowych rad i sejmików. Też w ramach naszego zespołu mieliśmy okazję rozmawiać z wybranymi opiekunami młodzieżowych rad i sejmików, którzy mocno wspierają działalność młodzieżowych rad – są swoistym łącznikiem między urzędnikami a młodzieżowymi radnymi i wspierają właśnie ich działania, pomagają we wszelkich kwestiach natury, mówiąc kolokwialnie, biurokratycznej, ale także pomagają tak naprawdę w codziennej działalności i służą wszelkim wsparciem. W ramach zespołu rozmawialiśmy na przykład o tym, że właśnie opiekun niejako powinien być właśnie takim łącznikiem, wsparciem, czasem można rzec, nawet i mentorem dla młodzieżowych radnych – aniżeli osobą, która ingerowałaby jakkolwiek czy też nakazywałaby jakieś działania, które powinny zależeć od samych młodzieżowych radnych – i ewentualnie taki opiekun mógłby wskazywać, co dana młodzieżowa rada mogłaby zrobić czy na co młodzieżową radę stać, wedle oczywiście tych środków, które są dostępne.

To, co jeszcze pojawiało się w ramach prac naszego zespołu ewaluacyjnego, to była kwestia chociażby sieciowania młodzieżowych rad i sejmików i także ułatwiania wymiany dobrych praktyk, które są, między młodzieżowymi radami i sejmikami. Od jakiegoś czasu trwają prace nad utworzeniem w ramach Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej konwentu młodzieżowych sejmików. Wcześniej ten konwent miał być tworzony w ramach Polskiej Rady Organizacji Młodzieżowych, natomiast uznano finalnie, że właściwszą platformą dla tworzenia tego typu konwentu będzie związek zrzeszający wszystkie województwa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W ramach kilku konferencji, w ramach kilku spotkań, czy to w ramach kongresu młodzieżowych sejmików w Umianowicach, czy to w ramach jednego z posiedzeń jednego z senackich zespołów w Senacie, które miało miejsce w ubiegłym roku, czy też w ramach dyskusji, którą prowadził nasz zespół ewaluacyjny w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów – O, już przedstawiciele kancelarii premiera teraz przyszli – to w ramach tychże spotkań odbywały się również dyskusje nad tym, jaki kształt powinien przybrać konwent młodzieżowych sejmików.

Ostatecznie konkluzja jest taka, że przede wszystkim młodzież zaangażowana w młodzieżowych sejmikach chce tego, żeby ten organ był organem opiniodawczo-doradczym, który byłby uregulowany w statucie Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej. ZWRP, którego przedstawicielem w ramach tych spotkań był dyrektor Biura Związku, stwierdził, że już ten konwent formalnie powstał jako organ doradczy przy Zarządzie Związku, natomiast dotychczas ten konwent się w tej formule nie zebrał, bo jeszcze, o ile dobrze wiem, ten regulamin nie został uchwalony przez Zarząd Związku.

Zatem to są tylko takie wybrane aspekty, które omawialiśmy w ramach naszego zespołu.

Zdajemy sobie sprawę z tego, że na pewno ten raport, jakby, nie przesadza i nie pokrywa wszystkich zagadnień, które dotyczą funkcjonowania młodzieżowych rad i sejmików jednostek samorządu terytorialnego, bowiem w tej tabeli jest wskazane chociażby to, gdzie funkcjonują młodzieżowe rady, w jakich konkretnych powiatach czy miastach na prawach powiatów. Natomiast zdecydowanie najwięcej młodzieżowych rad – i tutaj to wynika właściwie bardziej z takich obserwacji, które jako młodzieżowe środowisko czynimy przez te wszystkie lata naszej działalności – jest oczywiście na poziomie gmin i na poziomie oczywiście miast, to jest, tutaj ten problem, jeżeli chodzi o tworzenie młodzieżowych rad jest zdecydowanie najmniejszy. Oczywiście też w jednym województwie... tak już wspomniałem, nie ma tylko jednego młodzieżowego sejmiku województwa. W tym roku powstały dwa młodzieżowe sejmiki, do których jeszcze – z tego, co wiem – nie zostali wybrani radni – utworzono Młodzieżowy Sejmik Województwa Małopolskiego i Młodzieżowy Sejmik Województwa Opolskiego.

I to, co jeszcze ewentualnie chciałbym państwu przedstawić w ramach tego mojego wystąpienia – bo tutaj oczywiście przedstawiciele Kancelarii Prezesa Rady Ministrów będą mogli wypowiedzieć się w sposób szerszy, bo ten największy wkład do tego raportu był właściwie uczyniony przez Departament Społeczeństwa Obywatelskiego – to przede wszystkim to, że młodzieżowe rady i sejmiki oczywiście, po pierwsze, są doskonałym miejscem, gdzie młode pokolenie związane z daną małą ojczyzną może skutecznie uczyć się działania społecznego i może też przyswajać wiedzę w zakresie tego, czym jest samorząd terytorialny, czym jest samorządność w ogóle, ale także tego, w jaki sposób młodzi mogą wpływać na swoją lokalną społeczność. Ponieważ oczywiście zwykło się mówić, że rzeczywiście młodzież uczy się w szkołach, natomiast młodzieżowa rada i młodzieżowy sejmik stanowią fenomenalny przykład tego, że młode osoby też mogą pozyskiwać wiedzę właśnie w urzędach, mogą pozyskać tę wiedzę również w ramach tej działalności na rzecz swoich rówieśniczek i rówieśników w ramach młodzieżowych rad i sejmików.

Ale też trzeba tutaj jasno podkreślić, jeżeli chodzi o młodzieżowe rady i sejmiki, to to – czego dowodem są też osoby tutaj obecne – że młodzieżowe rady i młodzieżowe sejmiki są też miejscem, gdzie młodzież może nie tylko się uczyć, ale przede wszystkim może skutecznie działać i gdzie może skutecznie współpracować z decydentkami, decydentami na poziomie konkretnych jednostek samorządu terytorialnego. Bowiem, tak jak stanowią przepisy ustawowe, młodzieżowe rady i sejmiki są instytucjami o charakterze doradczym, inicjatywnym i konsultacyjnym. Są takim, można rzec, ciałem, z którego ci decydenci mogą korzystać w zakresie tego, jakie problemy dotyczą młodzież w danej jednostce samorządu terytorialnego i w jaki sposób z tymi problemami można byłoby sobie radzić.

Te sposoby współpracy z tymi decydentami są najróżniejsze – poprzez oczywiście konsultacje, poprzez spotkania, ale również przez projekty organizowane przez młodzieżowe rady i sejmiki. Tych projektów jest naprawdę bardzo dużo, chociażby w postaci konferencji, po prostu kongresy, panele dyskusyjne, ale również – czego chociażby najlepszym dowodem jest Młodzieżowy Sejmik Województwa Świętokrzyskiego – chociażby czynny udział młodzieżowego sejmiku w tworzeniu strategii województwa na rzecz młodzieży. Ta strategia nazywa się, bodajże, „Młodzi dla świętokrzyskiego” i ten młodzieżowy sejmik już od bardzo długiego czasu partycypuje w stworzeniu takiej strategii.

W ogóle też warto zauważyć... też to poddaję do rozważenia szanownej podkomisji, żeby też rozpatrzyć kwestie związane ze strategią młodzieży zarówno na poziomie centralnym, ale również na poziomie lokalnym, bowiem tych dokumentów strategicznych na rzecz młodzieży w jednostkach samorządu terytorialnego nie jest dużo. Wiem, że na przykład takie strategie są uchwalone w powiecie człuchowskim czy już chociażby w tym roku w mieście Lublinie. Takie dokumenty strategiczne były przyjmowane, ale to też jest kapitalna mniejszość, jeżeli chodzi o jednostki samorządu terytorialnego.

Wydaje mi się też, że można dodać tutaj ewentualnie w ramach mojej wypowiedzi to, co też może wynikać z tego raportu, ale również z praktyki – że to, czy dana

młodzieżowa rada, czy dany młodzieżowy sejmik działa, zależy od wszystkich uczestników właśnie tego procesu. Nie tylko od decydentów, którzy muszą dać konkretną przestrzeń dla młodzieży w ramach danego samorządu – muszą dać konkretną przestrzeń, muszą dać konkretne narzędzia, ale również muszą zapewnić stabilne i chociażby podstawowe finansowanie ich działalności – to jednak skuteczność działalności danego młodzieżowego gremium zależy od samych młodych. Ponieważ, jeżeli młode osoby wiedzą, czym jest młodzieżowa rada, jakie ona posiada kompetencje i co młode osoby mogą zrobić, to taka młodzieżowa rada czy taki młodzieżowy sejmik tym efektywniej będzie mógł działać.

Natomiast, żeby to było możliwe, po pierwsze, jest wymagane oczywiście wsparcie ze strony samorządowców, którzy kierują daną jednostką samorządu terytorialnego, potrzebne jest również wsparcie zaangażowanego i wyposażonego w konkretne kompetencje opiekuna młodzieżowej rady czy młodzieżowego sejmiku, ale również odpowiednie wyszkolenie młodzieżowych radnych na samym starcie ich działalności. Ponieważ też na podstawie obserwacji, można zauważyć, że w wielu przypadkach, to dotyczy mniejszych jednostek samorządu terytorialnego, oczywiście młodzieżowe rady są tworzone, radni są wybierani, w przeważającej mierze w postaci wyborów w szkołach, w większych jednostkach samorządu terytorialnego są to nabory bądź rekrutacje – to po tych wyborach często brakuje właśnie takiego przeszkolenia młodzieżowych radnych z tego, jakie oni mają kompetencje, w jakiś sposób ich organ powinien działać, jak wyglądają relacje między młodzieżową radą czy młodzieżą sejmikiem a konkretnymi urzędnikami, a konkretnymi decydentami. I właśnie takiego przeszkolenia brakuje. Wydaje mi się, że... Na przykład – dobrze pamiętam? Młodzieżowy Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego miał tak, że przed rozpoczęciem waszej kadencji mieliście szkolenie, mieliście takie spotkanie, gdzie mogliście się zintegrować, ale również mogliście chociażby się poznać i zobaczyć, jak młodzieżowy sejmik ma działać.

Kluczem do sukcesu, jeżeli chodzi o dalsze rozwijanie młodzieżowych rad i sejmików, oczywiście są nie tylko ewentualne zmiany prawne, które muszą niejako wpisywać się w złoty środek między wspieraniem młodzieży a respektowaniem autonomii samorządów... Ponieważ w toku wielu dyskusji pojawiają się rozważania, jak bardzo należy regulować młodzieżowe rady i sejmiki, tak żeby młodzież miała zapewnione pole do działania, więc tutaj trzeba pamiętać o tych dwóch kwestiach, czyli wspieraniu młodzieży, ale również o autonomii samorządów.

I kluczem do sukcesu – oprócz ewentualnych zmian prawnych, które też wspominałem w tym raporcie – jest też chociażby kwestia wymiany dobrych praktyk między młodzieżowymi radami, między młodzieżowymi sejmikami, ale przede wszystkim potrzebna jest otwartość ze strony tych samorządów, w których młodzieżowe rady działają, i otwartość tych samorządowców na tych samorządowców, którzy albo nie wiedzą, że można stworzyć coś takiego jak młodzieżowe rady i sejmiki, ale także nie wiedzą, w jaki sposób dana młodzieżowa rada czy dany młodzieżowy sejmik mógłby działać. W związku z tym potrzebne są tutaj działania natury takiej miękkiej, natury bardziej doradczej, natury dyskusyjnej, ale również, w zależności od potrzeb, również wymiany... i także ewentualne regulacje natury prawnej.

Z mojej strony to jest tyle. Bardzo dziękuję za możliwość zabrania głosu i jeżeli oczywiście przedstawicie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, chcą szerzej się wypowiedzieć – bo tutaj głównie ten raport to był główny ich wkład, bo wkład zespołu ewaluacyjnego był tutaj mniejszy – to oczywiście zachęciłbym również chyba też do tego, żeby przedstawiciele KPRM...

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Panie Hubercie, zaraz – to ja będę już zachęcał...

Przewodniczący Zespołu ds. ewaluacji RDzMP Hubert Taładaj:

Dobrze...

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

..., bo pan się już szeroko wypowiedział...

Przewodniczący Zespołu ds. ewaluacji RDzMP Hubert Taładaj:

...to jest moja rekomendacja. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

..., ale w międzyczasie właśnie powitam przedstawicieli KPRM, czyli pana Damiana Ziółka, zastępcę dyrektora Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego, Artura Nowaka, naczelnika Wydziału Dialogu z Młodym Pokoleniem. Jeszcze, przepraszam, nie powitałem pana Bartłomieja Plewczyńskiego, doradcę ministra w Gabinetie Politycznym Ministra Edukacji Narodowej.

Ale teraz, zanim oddam głos przedstawicielom KPRM, z uwagi na to, że pan poseł, który jest przewodniczącym parlamentarnego zespołu właśnie do tych młodzieżowych rad, ma posiedzenie Komisji i chciałby zabrać głos, to bardzo proszę, panie pośle, też o uwagi.

I też od razu tutaj publicznie deklaruję, że w tym zakresie dobrze byłoby współpracować naszej podkomisji z pana zespołem parlamentarnym właśnie w tych kwestiach dotyczących młodzieżowych rad.

Poseł Adam Gomola (niez.) – spoza składu Komisji:

Jak najbardziej. Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Chciałem wysłuchać – będę pewnie słuchał tylko zdalnie dalszej dyskusji. Natomiast będę musiał za chwilę wyjść, więc parę słów ode mnie, bardzo krótko.

Cieszę się bardzo, że na – jak to pan przewodniczący powiedział – pierwszym merytorycznym posiedzeniu podkomisji już zajmują się państwo tutaj młodzieżowymi radami, bo to też pokazuje rangę tego, jak ważna dla nas jest aktywizacja młodych osób w tym życiu publicznym, i to na pewno będzie jednym z priorytetów na tę naszą, w sumie wciąż jeszcze rozpoczynającą się, kadencję Sejmu.

Oczywiście także dziękuję za tę deklarację współpracy i myślę, że jak najbardziej w tej materii takie pole jest. Tym bardziej, że – tak jak widzimy – tych działań, które musimy wykonać, jest dość sporo. W związku z tym można byłoby powiedzieć kolokwialnie „Wszystkie ręce na pokład”, tak aby też zadbać o to, aby rozwój tej formy, jaką jest młodzieżowa rada w Polsce, miał jak najbardziej taki apolityczny, a może bardziej apartyjny wymiar.

Cieszę się bardzo, że powstał taki raport, króciutki dość – to zwiększa szanse, że jak najwięcej osób go przeczyta. Myślę, że to jest ważne. Liczę też na to, że w najbliższym czasie powstaną bardziej złożone raporty. My także na pewno, jako Parlamentarny Zespół ds. Działalności Młodzieżowych Rad przy Jednostkach Samorządu Terytorialnego, będziemy naciskać na to, żeby z pozycji Warszawy przyjrzeć się temu nieco lepiej. Ponieważ tu widzimy i jakieś zaniedbania kwestii statystycznych, ale także tego, aby stworzyć tutaj odpowiednie platformy do tego, aby te rady działały – bo sensu stricto takie rady i ich sukces zależy tylko i wyłącznie od tego, na ile dobre relacje i dobrą formę współpracy wypracuje młodzież z lokalnym samorządem.

To, co my możemy zrobić tutaj z Warszawy to to, aby stworzyć właśnie taką platformę, taki mechanizm wspierania tych młodzieżowych rad, czy to z jednej strony poprzez zwiększenie ich kompetencji i wzmacnianie ich roli w tym kontakcie z samorządem, gdzie jednak wciąż młodzi są petentami, jako obywatele, przychodzącymi do władz lokalnych, czy też, z drugiej strony – właśnie opisywanie i promowanie tych dobrych praktyk, które już są przez ostatnie kilkanaście, jeżeli nie powiedziew, kilkadziesiąt lat w Polsce przez taki, powiedziałbym, trochę partyzancki rozwój tych młodzieżowych rad, bo niestety prawodawstwa do tej pory nie mieliśmy w tym zakresie zbyt dobrego. To się powoli zmienia i to na pewno cieszy.

Zatem to jest ta nasza rola, którą tu musimy przyjąć, i na pewno jest tutaj wiele takich punktów wspólnych.

Trzeba też – i to już tak powiem na koniec – patrzeć na to szerzej i to też będziemy w naszym zespole robić. Ponieważ są różne perspektywy. Z jednej strony jest oczywiście perspektywa młodzieżowych rad i jestem przekonany, że od przedstawicieli wybrzmi tutaj wiele takich głosów; z drugiej strony zaś... To z kolei na przyszłym posiedzeniu naszego zespołu mamy się tym zająć, aby z kolei odwrócić tę sytuację i pokazać to, jak

samorządowcy, szczególnie ci opiekunowie, którzy w wielu miejscach są wyznaczeni do tego, aby koordynować współpracę między samorządem, tym takim dorosłym, tymi radami miejskimi czy sejmikami, a młodzieżowymi radami. Takie wysłuchanie tej drugiej perspektywy, czyli tych opiekunów, będzie miało miejsce na naszym posiedzeniu zespołu już w czerwcu.

To jest oczywiście jedna rzecz, ale też chodzi o to, abyśmy wreszcie zebrali – i to jest, myślę, nasze największe wyzwanie na tę kadencję – wszystkie aspekty polityki młodzieżowej w jedno miejsce i stworzyli z tego jakąś kompleksową strategię. Mówię tutaj także o tych formach aktywności, jak funkcjonowanie nie tylko młodzieżowych rad przy jednostkach samorządu terytorialnego, ale także NGO młodzieżowych, które też całkiem dobrze w Polsce działają. Natomiast brakuje takiej platformy, która łączyłaby tę współpracę także na poziomie rządowym.

A z trzeciej strony, to są także ciała doradcze przy ministerstwach czy też innych instytucjach, które się pojawiają, też tak spontanicznie, dość sporadycznie. Warto byłoby nadać temu pewien kierunek – taki, aby było przekonanie, że każda z tych organizacji ma pewien mianownik wspólny i pewne gremium, które będzie je łączyło.

Można jeszcze powiedzieć też dalej i szerzej. I to też myślę, że jest ważne, bo tego myślenia do tej pory nam brakuje – czyli myślenia także o współpracy międzynarodowej między młodzieżowymi organizacjami. Ale to jest wszystko kwestia pracy w najbliższych miesiącach, w najbliższych latach.

Zatem bardzo dziękuję tutaj prezydium za umożliwienie zabrania głosu. Ja już pozwolę sobie się oddalić i życzę owocnej dalszej dyskusji. Może jeszcze uda mi się wrócić, ale na ten moment bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle.

Szanowni państwo, zależałoby mi bardzo na tym posiedzeniu naszej Komisji, jak będziemy na przykład poruszali jakiś problem, żeby też wskazywać jakieś sposoby rozwiązania. Ponieważ też chodzi o to, że na przykład poruszamy pewne problemy, i teraz: gdzie możemy ten problem rozwiązać. Lub nie jesteśmy w stanie go rozwiązać, na przykład – to wtedy też sobie jasno będziemy mówić.

I tutaj, panie dyrektorze, z uwagi na to, że pana nie było, tu pan Hubert omówił ten raport, ale czy pan dyrektor mógłby wskazać tutaj wszystkim te braki? – bo zwróciłem tutaj uwagę na te braki. Znaczący, wprawdzie statystyczne, czyli tak naprawdę brak informacji o samych radach, bo na przykład tutaj zrobiliście bardzo ciekawe zestawienie, jeżeli chodzi o te powiatowe rady, a na przykład „brak danych”, „brak danych” – czyli nie mamy nawet takich podstawowych danych, czy ta rada jest.

Też wskazujecie państwo w tym raporcie, które dane powinniśmy gromadzić, jako państwo, żeby one były ogólnie dostępne. Jednocześnie widać też jakąś taką, powiem, bezradność – bo jeżeli w którymś roku, chyba tutaj tak rozmawialiśmy, wicepremier Gliński zwracał się do GUS, aby to zrobić, i zostało to bez reakcji, i też widzę, że też poszła prośba teraz w 2024 r. o to, i też chyba żadnej reakcji nie ma... Czy tutaj na przykład stanowisko Komisji, potem stanowisko na przykład zespołu parlamentarnego, czy my, jako prezydium, spotkalibyśmy się z prezesem GUS w tej sprawie? Ale z taką konkretną propozycją, na przykład, żeby GUS był w stanie zebrać te informacje. Czy jest w stanie je zebrać, nie mówiąc nam, na przykład: A słuchajcie, to jest niemożliwe, to jest po prostu awykonalne, trzeba by nowych ludzi zatrudniać? Czyli czy widzicie państwo jakieś sposoby rozwiązania tego? Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Damian Ziółek:

Dzień dobry. Damian Ziółek, zastępca dyrektora Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego w KPRM.

Tutaj, jeżeli chodzi o sam raport, to pozwolę sobie oddać głos panu naczelnikowi Arturowi Nowakowi, bo on jest tutaj autorem, więc też najlepiej zna ten tekst i te obszary, które badaliśmy.

Natomiast ja może tak tytułem wstępu powiem, że z mojej takiej perspektywy jestem na pewno zadowolony, bo tutaj widzę też pewną zmianę taką jakościową. Też byliśmy wczoraj z naczelnikiem na konferencji w Senacie, takiej dotyczącej młodzieży. Też, tutaj współpracujemy aktywnie z Radą Dialogu z Młodym Pokoleniem. Na pewno tutaj widzimy pewne obszary, które wymagały poprawy czy też intensyfikacji działań, i tutaj będziemy wypracowywać w przyszłości rozwiązania.

To, co pan przewodniczący nakreślił, czyli ta współpraca z GUS i tak dalej, to jest to na pewno właśnie jeden z tych obszarów, o których mówię. I też jesteśmy tutaj otwarci i na podkomisje, komisje, i na wszystkich, którzy chcą się zajmować tymi tematami młodzieżowymi, natomiast pewnie na konkretyzacji przyjdzie jeszcze czas w toku prac.

Natomiast teraz oddaję głos panu naczelnikowi, jeśli mogę.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Bardzo proszę.

Naczelnik Wydziału Dialogu z Młodym Pokoleniem w Departamencie Społeczeństwa Obywatelskiego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Artur Nowak:

Szanowni państwo, Artur Nowak, naczelnik Wydziału Dialogu z Młodym Pokoleniem.

Bardzo się ucieszyłem, że takie posiedzenie dzisiaj się odbędzie, dlatego też przygotowaliśmy raport tematyczny na ten temat – jest to takie zbiorcze opracowanie, z którym, mam nadzieję, że państwo się zapoznali – i właśnie też bardzo dobrze wychwyciliśmy pewne takie nieścisłości i pewne rzeczy, które można naprawić.

Jeśli chodzi o badanie ilościowe i jakościowe młodzieżowych rad działających na każdym szczeblu samorządu terytorialnego, to wydaje mi się, że potrzebne byłoby przygotowanie bardzo kompleksowego raportu. To badanie, które przeprowadziliśmy na potrzeby wyłącznie dzisiejszego naszego posiedzenia, jest, powiedzmy, takim badaniem ilościowym pod względem funkcjonowania rad na szczeblu powiatu. Ale nie oszukujmy się: niektóre rady powiatu powstały kilka lat temu, niektóre powstały kilkanaście lat temu – odbyła się jedna kadencja tego ciała doradczego, a później niestety nie mieliśmy żadnych dalszych działań. Zatem tutaj samo to badanie ilościowe też nie pokazuje, jak de facto te rady funkcjonują, jak te rady działają.

I właśnie w ramach Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem powołaliśmy Zespół ds. ewaluacji młodzieżowych rad przy jednostkach samorządu terytorialnego, i oprócz propozycji takiego kompleksowego, bardzo głębokiego badania rad przygotowaliśmy też taką wstępną metodologię, jak moglibyśmy te badania przeprowadzić. Stworzyliśmy dość szczegółową ankietę i wydaje nam się, że rozesłanie tej ankiety do wszystkich rad, do wszystkich samorządów na szczeblu gminy, powiatu, województwa, dałoby nam też odpowiedź, jak po prostu niektóre ciała funkcjonują. Ponieważ nie oszukujmy się, nie interesuje nas to, że rada na przykład powstała w 2015 r., odbyło się jedno czy dwa posiedzenia, ale bardziej – jak de facto to ciało funkcjonuje czy nie funkcjonuje, albo też dlaczego przestało funkcjonować.

Do KPRM też zapraszaliśmy przedstawicieli młodzieżowych rad, właśnie tutaj na posiedzenia zespołu pana Huberta Taładaję. W sumie kilkuset młodzieżowych radnych spotkało się z nami w KPRM i powstawały bardzo ciekawe dyskusje na ten temat. A mianowicie usłyszeliśmy różne takie kwestie, po pierwsze, że ta ustawa, która została znowelizowana w 2021 r., przyniosła właśnie bardzo pozytywny skutek, a mianowicie de facto trochę zmusiła niektóre samorządy do stworzenia tych ciał doradczych.

Ale jednak widzieliśmy pewne takie zgrzyty z różnych stron Polski, a mianowicie radni mówili, że na przykład w jednej czy w drugiej radzie ich opiekun, czyli osoba, która de facto powinna trochę nadawać kierunek prac temu ciału, dostała niestety tę radę de facto w spadku i ma też wiele, wiele innych zadań, i de facto nie może też się skupić tylko i wyłącznie na takich sprawach młodzieżowych. Zatem tutaj ci młodzieżowi radni zwracali uwagę, że powinna być też, powiedzmy, taka trochę większa może selekcja tych osób, które są opiekunami młodzieżowych rad. Dodatkowo też powinniśmy w pewien sposób może przeszkolić, może zrobić nawet właśnie takie spotkanie, jak było też proponowane, z osobami, które są opiekunami młodzieżowych rad czy właśnie obsługują je ze strony jednostek samorządu terytorialnego. Ale jeśli z drugiej strony rozmawiali-

śmy z przedstawicielami innych JST, to mówili, że trafili na przykład na nauczycieli albo byłych nauczycieli, którzy pracują obecnie w samorządach, i po prostu bardzo wielkie laurki dawali swoim opiekunom – mówili, że właśnie oni są też takim motorem napędowym. Zatem widzimy, że ta instytucja opiekuna młodzieżowej rady jest bardzo ważna.

Ale druga sprawa, kwestia działań, to na pewno są kwestie finansowo-budżetowe. I niestety młodzieżowe rady, jeśli chodzi o ustalenia ustawowe, nie mają sztywnych budżetów, więc jeśli chcą zorganizować jakieś wydarzenie, konferencję, to de facto każdorazowo muszą – powiedzmy... tak brzydko powiedzieć – prosić się, albo wychodzić o dane pieniądze na działanie. Te działania mogą być różne: na przykład dana rada chce zorganizować jakiś szczyt zdrowia psychicznego albo, powiedzmy, dni edukacji młodzieżowej w jakiejś dziedzinie – i zaczynają się takie przepychanki, rozmowy z wójtem, z dorosłą radą, że potrzebujemy na przykład tyle pieniędzy, żeby zaprosić takiego eksperta. Albo chociaż nawet jakieś takie środki na podstawowe, powiedzmy, działanie.

Ale oprócz tego te młodzieżowe rady mają dużo innych mechanizmów do działań, więc właśnie ten proces ewaluacji jest bardzo płynny. I dlatego tutaj warto też po raz kolejny powiedzieć, że bardzo dobrze te młodzieżowe rady wchodzą de facto na salony. Ponieważ i weszły na salony, tak określe, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, wchodzą na salony Sejmu, Senatu, różnych gremiów ustawowych, więc tak czy inaczej odbywa się coraz szersza dyskusja na te tematy. I chyba właśnie dzięki temu, zdaje się, ten proces ewaluacji dobiega bardzo, powiedziałbym, takim dobrym konkluzjom.

Zatem, tak też trochę podsumowując to swoje wystąpienie, wydaje mi się, że jedną podstawową rzeczą, którą powinniśmy przygotować, zrobić, jest właśnie takie głębokie badanie całego sektora młodzieżowych rad. My tutaj, jako Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, po prostu próbowaliśmy coś takiego przeprowadzić swoimi siłami, tylko, po pierwsze, nie mamy też aż takich mocy przerobowych. Dlatego też, po pierwsze, poprzednio premier Gliński, obecnie też Rada Dialogu z Młodym Pokoleniem skierowała te pisma do Głównego Urzędu Statystycznego, żeby właśnie eksperci z GUS, którzy de facto są takimi osobami, które od strony metodologicznej, praktycznej prowadzą tego typu badania, albo wsparli, albo też, powiedzmy, w jakiś sposób przeprowadzili badanie tego sektora.

Ponieważ de facto młodzieżowe rady są takim ciałem, które wychowuje, uczy młodzież – jest to de facto szkoła demokracji. Jak my tutaj teraz siedzimy, powiedzmy, w gronie ekspertów czy też przedstawicieli młodzieżowych rad, to każdy z nas właśnie wychowuje się w tych jednostkach, i później też zajmujemy różne stanowiska odpowiedzialne w administracji.

Ja tak też nieskromnie ujmę, że z tematem młodzieżowych rad działam od ponad 10 lat – w 2014 r. powoływałem pierwszą młodzieżową radę, to była rada miasta Słupcy – i właśnie od tego czasu cały czas tutaj różne dobre zmiany staramy się wychodzić na różnych szczeblach. I dlatego też cały czas buzia mi się uśmiecha, że organizowane są spotkania, posiedzenia nawet na parlamentarnym szczeblu, dotyczące tej tematyki.

I od razu też zachęciłbym do współpracy pomiędzy Sejmem, pomiędzy kancelarią premiera w tej tematyce. Ponieważ, jak tutaj wspominałem, również Rada Dialogu z Młodym Pokoleniem jest takim ciałem, które cały czas monitoruje ten temat, i cały czas, jak państwo tutaj w tym raporcie widzieli, organizujemy też wiele spotkań. W niecałe pół roku od odbyło się bodajże 12 posiedzeń zespołu do spraw ewaluacji młodzieżowych rad, gdzie zaprosiliśmy, począwszy od przedstawicieli młodzieżowych sejmików wojewódzkich, aż po przedstawicieli wszystkich rad dzielnic Warszawy. Zatem, tak jak tutaj kolokwialnie powiem, ruch w interesie jest naprawdę spory.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Dobrze, panie naczelniku. Mam od razu takie pytanie, kiedy spodziewacie się odpowiedzi z GUS?

Naczelnik Wydziału Dialogu z Młodym Pokoleniem KPRM Artur Nowak:

Bardzo dobre pytanie. Nie mam pojęcia, kiedy możemy uzyskać tę odpowiedź z GUS. Ponieważ, tak jak mówię, pierwsze pismo było wysyłane już przez premiera Glińskiego. Wtedy też GUS się trochę tak tłumaczył, że jest okres pandemii, że niektóre działania

są zawieszone, więc dlatego też tutaj Rada Dialogu z Młodym Pokoleniem podjęła po raz kolejny uchwałę i po raz kolejny właśnie przypominamy GUS, że jest taka konieczność zbadania tego sektora. Zatem wydaje mi się, że nawet po tym spotkaniu po raz kolejny postaramy się jakoś skontaktować z GUS, ponaglić. Dodatkowo też taką dobrą kanwą będzie dzisiejsze posiedzenie – powiemy, że te młodzieżowe rady również trafiły pod obrady ciał parlamentarnych, więc de facto tym bardziej zwiększa się to zainteresowanie tematyką.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Ja tylko jeszcze, panie naczelniku, panie dyrektorze – bo my też służymy pomocą. Czyli my, jako Komisja, też możemy wystąpić. Tylko trzeba by nam tutaj trochę podpowiedzieć – w tym sensie, żebyśmy się nie rozminęli – z tematyką do GUS. Czyli jakbyście nam państwo dostarczyli do Komisji, o co prosicie GUS, to my taką prośbę też poprzemy.

I też się umówmy od razu – bo chciałbym teraz jeszcze oddać głos naszym gościom – że my w tym roku jeszcze na pewno się spotkamy w sprawie młodzieżowych rad, żeby ten temat kontynuować. Żeby to się nie zatrzymało, tylko iść do przodu. Ponieważ na przykład ja już dzisiaj powiem po dyskusji, jaki mam pomysł na to, żeby na przykład rady powstały wszędzie i żeby się nie kłopotać o pieniądze.

Naczelnik Wydziału Dialogu z Młodym Pokoleniem KPRM Artur Nowak:

To byłoby naprawdę bardzo dobre rozwiązanie, jeśli udałoby się coś takiego wypracować, bo to jest taka największa bolączka, właśnie ten największy problem zgłaszany praktycznie przez wszystkie te rady. Chociaż oczywiście niektóre rady mówią, że starają się zdobywać pieniądze nawet z budżetu obywatelskiego, jeśli na danym szczeblu ten budżet obywatelski też istnieje. Ale wiadomo, każda gmina i każda jednostka samorządu terytorialnego ma też swoje specyficzne zasady, to też zależy od pewnej współpracy z samorządem. Ale jeśli coś takiego uda się wypracować – to co tutaj dużo powiedzieć? – to aż chce się, powiedzmy, działać w tej tematyce.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Tak, dziękuję bardzo. Mamy gości z Biłgoraja.

Ja od razu – kiedy też i pan dyrektor, i pan naczelnik, i tutaj pan Hubert...

A, jeszcze ty... Zaraz będzie...

Członek Zespołu Organizacyjnego Parlamentu Młodych Rzeczypospolitej Polskiej Mateusz Majkut:

Tak, ja poczekam na swoją kolej.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Tak, zaraz każdy będzie mógł zabrać głos. Zresztą my się poznaliśmy dzisiaj rano.

Członek Zespołu Organizacyjnego PMRP Mateusz Majkut:

A tak.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

...to też na przykład poruszacie państwo, że opiekun. Ale on jest fakultatywny, prawda? On nie musi być. Czyli już można się zastanowić nad tym, czy ten opiekun nie powinien być obligatoryjny.

To poprosimy teraz przedstawicieli Biłgoraja. Mamy starostę biłgorajskiego Andrzeja Szarlipa. Ja chciałbym, żeby pan starosta tutaj przedstawił nam, skąd pojawił się pomysł na powiatową radę – czy to młodzież się zgłosiła? I też mamy dwóch przedstawicieli powiatowej rady, i też chciałbym, żebyście powiedzieli z praktyki, czy wam się podoba system wyborów, bo tego też nie reguluje nam ustawa, prawda? Gdzie, uważam, że jeżeli chodzi o gminy i o powiat, to sprawa jest dość prosta, bo wystarczy nam przedstawicieli szkół podstawowych w gminie, a szkół średnich w powiecie – ale już kwestia sejmiku to już w ogóle jest abstrakcyjna według naszych przepisów prawnych.

Bardzo proszę, panie starosto. A potem bardzo proszę przedstawicieli młodzieżowej rady powiatowej z Biłgoraja.

Starosta biłgorajski Andrzej Szarlip:

Dzień dobry państwu. Bardzo serdecznie dziękuję przede wszystkim za zaproszenie na posiedzenie podkomisji.

Chciałbym w swoim wystąpieniu zwrócić uwagę przede wszystkim na wartość, jaką stanowią właśnie młodzieżowe rady powiatu dla samorządu terytorialnego, na naszym przykładzie. W powiecie biłgorajskim młodzieżowa rada powiatu działa od dwóch lat i ja, jako starosta, ale też zarząd powiatu i rada powiatu biłgorajskiego, bardzo sobie cenimy tę inicjatywę, która tak naprawdę wypływała od młodych ludzi. Funkcjonowanie, współpraca z młodzieżową radą powiatu daje nam, jako samorządowcom, możliwość stawiania diagnoz społecznych i też wskazywania potrzeb młodego pokolenia, które są dla nas bardzo istotne, chociażby w procesie podejmowania decyzji nad kierunkami inwestycji, które samorząd przeprowadza. Ale nie tylko – również tutaj na poziomie tych działań miękkich, współpracy właśnie przede wszystkim z młodym pokoleniem. I te inicjatywy, które wypływają od młodzieżowej rady powiatu, o których za chwilę tutaj wiceprzewodniczący młodzieżowej rady powiatu z pewnością powie, stanowią dla nas, jako dla zarządu, dla rady powiatu, bardzo ważną kwestię związaną właśnie z wiedzą, później z podejmowaniem decyzji, jeśli chodzi w ogóle o kierunki rozwoju powiatu biłgorajskiego.

Chociażby, chciałbym tutaj powiedzieć o takiej inicjatywie, która jest u nas. Powiat biłgorajski prowadzi inwestycję „Przebudowa i modernizacja autodromu Biłgoraj”, to jest tor kartingowy. Tutaj właśnie konsultowaliśmy ze środowiskami młodzieżowymi potrzebę funkcjonowania takiego obiektu, chociażby w Biłgoraju. To jest inwestycja, której budżet, tylko na pierwszy etap, wynosi około 30 mln zł. Ta inwestycja jest, tak jakby, wizytówką powiatu biłgorajskiego – autodrom, czyli ten tor kartingowy właśnie, z całym zapleczem, jest jedynym takim obiektem na terenie Polski południowo-wschodniej, bo w całym województwie lubelskim, ale też i podkarpackim, nie ma takiego obiektu. I tutaj właśnie wypływała ta potrzeba modernizacji właśnie tego miejsca od młodych ludzi. Zatem na tym przykładzie chcę podkreślić wagę i po prostu to, że ta młodzieżowa rada funkcjonuje, że współpracujemy, jako samorząd powiatu. Bierzemy realnie pod uwagę aspekty, potrzeby młodego pokolenia, właśnie ten głos jest dla nas wyznacznikiem. I rzeczywiście, to się naprawdę sprawdza, chociaż dopiero od dwóch lat u nas to funkcjonuje.

Problemem – tutaj pan naczelnik o tym mówił – diagnozowanym również przez nas jest rzeczywiście to, że brakuje takiej platformy, takiej przestrzeni wymiany też spostrzeżeń, wymiany opinii właśnie wśród opiekunów młodzieżowych rad powiatu. Myślę, że to jest problem, który dałoby się rozwiązać centralnie i gdzieś wypracować jakieś właśnie wspólne rozwiązania mające na celu właśnie wymianę, przede wszystkim, też dobrych praktyk pomiędzy tymi osobami, które, tak jakby, są opiekunami młodzieżowych rad powiatu.

Oczywiście pieniądze. Wygospodarowanie budżetu to też jest kwestia, nad którą też moglibyśmy się pochylić, bo tych inicjatyw i problemów poruszanych przez młodzieżowe rady powiatu jest naprawdę bardzo dużo. I rzeczywiście, tak jak tutaj już padło, za każdym razem gdzieś tam trzeba rozmawiać, trzeba szukać tych finansów w budżetach chociażby powiatu czy gmin, czy miast. Czy ogólnie można by to w jakiś sposób rozwiązać? Na pewno warto o tym rozmawiać. Warto szukać takich rozwiązań, żeby wypracować te budżety, jakby, dla młodzieżowych rad powiatu.

Ja chciałbym teraz, jeśli mogę, panie przewodniczący, prosić o głos dla przedstawicieli młodzieżowych rad.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Oczywiście. Tylko jak będziecie się wypowiadać, przedstawcie się z imienia i nazwiska, bo to jest potrzebne do protokołu, dobrze?

Starosta biłgorajski Andrzej Szarlip:

Ja dziękuję bardzo raz jeszcze za zaproszenie i oddaję głos wiceprzewodniczącemu.

Wiceprzewodniczący Młodzieżowej Rady Powiatu w Biłgoraju Bartłomiej Kaczor:

Dzień dobry. Bardzo serdecznie dziękujemy za zaproszenie. Ja nazywam się Bartłomiej Kaczor i jestem właśnie wiceprzewodniczącym Młodzieżowej Rady Powiatu w Biłgoraju.

Tutaj właśnie, jak wspomniał starosta, w 2022 r. nasz starosta wpadł na taki pomysł, już właściwie wcześniej wpadł na niego, żeby powstała młodzieżowa rada powiatu. W 2022 r. ja byłem przewodniczącym szkoły tutaj – Zespołu Szkół Budowlanych i Ogólnokształcących w Biłgoraju – i właśnie tak rozmawialiśmy na temat, że głos młodego pokolenia jest potrzebny u nas tutaj, w powiecie. Jest potrzebny powiew świeżości, potrzebne są różne takie nowe, inne spostrzeżenia. I właśnie pod koniec 2022 r. powstała Młodzieżowa Rada Powiatu w Biłgoraju i jesteśmy takim organem doradczym.

Ale jeśli tutaj moglibyśmy przejść z teorii do praktyki, to właśnie takim największym osiągnięciem młodzieżowej rady u nas w Biłgoraju jest współpraca nas, jako młodzieżowej rady powiatu, z powiatowym urzędem pracy. Ponieważ ja, jako już zeszłoroczny maturzysta, miałem problem – właśnie musiałem udać się do urzędu pracy. I tutaj były takie rozmowy z panią dyrektorem, żeby powstał taki punkt dla młodzieży, w której właśnie młodzież będzie mogła się czuć swobodnie. Powstał Punkt „Zielona Przestrzeń”, właśnie otwarliśmy go w grudniu ubiegłego roku. Ten Punkt „Zielona Przestrzeń” przede wszystkim ma pomagać młodzieży w wejściu w świat dorosłości, na rynek pracy – gdzie właśnie młodzież uczy się, ma możliwość posłuchania rad doradców zawodowych i przede wszystkim szukania różnego rodzaju stażu czy pracy.

Jeśli chodzi o inne takie rzeczy, którymi zajmuje się nasza młodzieżowa rada, to także właśnie na początku tego roku organizowaliśmy forum młodych przedsiębiorców, gdzie właśnie młodzieżowa rada zaprosiła prelegentów, takich naszych, z powiatu biłgorajskiego – gdzie oni przedstawili nam swoje spostrzeżenia dotyczące prowadzenia ich działalności gospodarczej. Właśnie forum młodych przedsiębiorców miało za zadanie pokazać młodzieży, że nawet w tak małej miejscowości, jaką jest Biłgoraj – bo jest to zaledwie 27 tys. mieszkańców – ale ogólnie w powiecie biłgorajskim także są warunki, żeby dało się godnie żyć, żeby właśnie znaleźć pracę, utworzyć swój własny biznes. I właśnie my, jako młodzieżowa rada powiatu, dążyliśmy do tego, żeby młodzież miała jak najlepsze warunki, żeby tutaj zostać – zostać na terenie, gdzie mieszka, być w tym miejscu, prawda?

Tutaj także mogę jeszcze powiedzieć, że właśnie, jak starosta tutaj wspomniał, autodrom – gdzie tutaj my, jako młodzież, będziemy mogli być na tym autodromie. Ponieważ autodrom wcześniej był używany bardziej jako... stał pusty, rzadko były organizowane jakiegokolwiek eventy. Pod koniec właśnie roku my, jako młodzieżowa rada, właśnie tutaj ze starostwem powiatowym zorganizowaliśmy taki Drift Day, gdzie właśnie młodzież pasjonująca się motoryzacją mogła spotkać się, może nie z najwyższej rangi przedstawicielami motodriftu, ale z takimi naprawdę superkierowcami, gdzie właśnie mogliśmy patrzeć, jak oni driftują.

Mamy także przede wszystkim muzeum, gdzie także uczestniczymy w różnych wystawach.

Jesteśmy jakby taką drużyną. W sumie tutaj mamy 21 osób i właśnie te 21 osób chce pokazać, że młodzież ma znaczenie i że właśnie młodzi ludzie powinni sięgać, albo raczej propagować, żeby właśnie młodzież brała aktywny udział w życiu społecznym.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Super, dziękuję. Krzysztof, czy chcesz coś dodać jeszcze? Krzysztof Pilniak.

Radny Młodzieżowej Rady Powiatu w Biłgoraju Krzysztof Pilniak:

Dzień dobry, dziękuję na wstępie za zaproszenie. Chciałbym jeszcze dodać, że okazja uczestniczenia w młodzieżowej radzie powiatu daje nam możliwość bycia łącznikiem między szkołą, którą reprezentujemy w tej młodzieżowej radzie, i daje możliwość przekazania głosów, które uczniowie danych szkół chcą przekazać do naszej rady powiatu, jak też do starszej rady powiatu, i żeby te wnioski miały echo na sesjach rady powiatu. To w sumie tyle. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Dziękuję bardzo. Są z nami też przedstawiciele sejmiku województwa pomorskiego. Olaf Czarniecki, który był wiceprzewodniczącym młodzieżowej rady sejmiku – jakbyś Olaf mógł powiedzieć kilka słów w ogóle, jak wygląda u was wybór do tej młodzieżowej rady sejmiku, i co uważasz, że było dobrego, a co byś zmienił.

Wiceprzewodniczący Młodzieżowego Sejmiku Województwa Pomorskiego poprzedniej kadencji Olaf Czarniecki:

Dzień dobry. Przede wszystkim warto nadmienić, że to była I kadencja Młodzieżowego Sejmiku Województwa Pomorskiego, i faktycznie miałem przyjemność być wiceprzewodniczącym tegoż sejmiku.

Faktycznie proces rekrutacji był, że tak to ujmę, dosyć skomplikowaną sprawą, mianowicie z dwóch perspektyw. Perspektywa pierwsza jest taka, że wybierali nas dorośli. Dorośli, którzy nie mieli żadnego, że tak to nazwę – wcześniejszego doświadczenia, może nawet nie uczestniczyli w radach, właśnie tego typu komisjach do spraw młodzieży – byli to po prostu delegaci każdej ze stron, opcji politycznej z sejmiku właściwego, i faktycznie to jest pierwsza sprawa.

Druga de facto perspektywa to jest perspektywa promocji, która w ogóle była bardzo słabo zaaranżowana, nie było żadnej de facto formy tego. Przyznam się szczerze, ja osobiście dowiedziałem się o sejmiku dzięki jednemu z radnych dorosłego organu. I to jest właśnie, też myślę, drugi problem – bo na 33 miejsca wchodzące na mandaty, powiedzmy, do młodzieżowego sejmiku, tak naprawdę zgłoszeń było 35 czy 37. 2 zostały niepoprawnie złożone, a 2 zostały odrzucone – 33 po prostu weszły. Zatem nie możemy tutaj też oczekiwać, że były to osoby, które faktycznie najaktywniej działały; nie mogą to być reprezentanci, którzy faktycznie chcą coś wniesić, tylko stwierdzili: Fajna rada – może będzie coś fajnego do zrobienia w niej. Więc to, jeżeli chodzi o sam proces rekrutacji.

I faktycznie – jeżeli mogę tak rozwinąć moją myśl dotyczącą działania sejmiku województwa pomorskiego w I kadencji, młodzieżowego sejmiku – to zdecydowanie ten problem braku opiekuna – braku opiekuna, który... Bardzo się cieszę, że tutaj jest podnoszony ten temat, ponieważ mieliśmy okazję współpracować z dyrektorem kancelarii, jednak jego działania nie były do końca... były oczywiście... Bardzo się cieszymy, że były, że mieliśmy okazję działać z panem dyrektorem, jednak to też nie było, myślę, do końca to, czego oczekiwaliśmy. Był to początek, ale nie mieliśmy dokładnie takiej wskazanej drogi, gdzie powinniśmy w ogóle iść, jak działać i przede wszystkim, co możemy robić w ramach naszych kompetencji i z racji pełnionego mandatu radnego Młodzieżowego Sejmiku Województwa Pomorskiego.

Zatem tyle z mojej strony. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Dziękuję bardzo. Krzysztof Pilniak, obecny radny sejmiku...

Sekretarz Młodzieżowego Sejmiku Województwa Pomorskiego Łukasz Radko:

Łukasz.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Oj, Łukasz – Łukasz, przepraszam. Łukasz Radko – przepraszam bardzo – obecny radny. Proszę bardzo.

Sekretarz Młodzieżowego Sejmiku Województwa Pomorskiego Łukasz Radko:

Szanowni państwo, jako sekretarz w obecnej kadencji Młodzieżowego Sejmiku Województwa Pomorskiego, mogę powiedzieć, że w porównaniu do poprzedniej kadencji obsługa pod względem administracyjno-prawnym jest o wiele sprawniejsza i to nam umożliwia też organizowanie większej ilości wydarzeń i opiniowanie projektów uchwał sejmiku województwa.

Aczkolwiek problem z zaangażowaniem młodych w kandydaturę do naszej instytucji też wynika z tego, że świadomość obywatelska w naszym regionie, i w ogóle w kraju, nie jest powalająca, mówiąc kolokwialnie. Tak że takim problemem dosyć solidnym, jeżeli chodzi o młodzieżowe rady, jest to, że ciężko jest spodziewać się, że ludzie będą kandydować do młodzieżowych sejmików, jeżeli nie wiedzą, że są sejmiki, tak? Zatem tutaj

jest też do przemyślenia kwestia tego, jak edukacja obywatelska kształtuje partycypację młodych w polityce młodzieżowej, i powinno być to też obiektem zainteresowania decydentów odpowiedzialnych za edukację w kraju.

Uważam, że ustawa o samorządzie województwa, i artykuł określający zadania i tryb tworzenia młodzieżowego sejmiku w województwie, jest dosyć nieprecyzyjnie napisana i otwiera bardzo dużo niejasności. I to, co powiedziałem wczoraj – miałem możliwość przemawiania w Senacie podczas konferencji młodych – otwiera to taką nefajną furtkę na to, aby te młodzieżowe rady i sejmiki były taką maskotką dla burmistrza, wójta czy starosty. Ustawa wymaga nowelizacji pod względem tego, jak te młodzieżowe rady powinny funkcjonować. Ponieważ jest na przykład interpelacja do marszałka województwa w przypadku ustawy o samorządzie województwa, która jest podejmowana w drodze uchwały – i tryb podejmowania uchwały nie jest nigdzie określony. Czyli w zasadzie tryb interpelowania do marszałka jest określony aktami wewnętrznymi w województwie. Zatem trzeba się zastanowić, ile kwestii trzeba uregulować, żeby zostawić tę autonomiczność na poziomie samorządu lokalnego, ale też nie zostawiać tyle luzu, aby te sejmiki były taką fasadą i maskotką dla samorządu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Dziękuję bardzo. To już jest kolejny głos o tym, że mamy samorządy, jako jednak niezależne instytucje – i też jest to właśnie ta relacja drugiej samodzielnej instytucji w tym działającym samorządzie, prawda? To jest bardzo trudne.

Ale teraz otwieram dyskusję. Bardzo proszę o zabranie głosu tych wszystkich, którzy jeszcze nie zabrali głosu, i bardzo proszę o przedstawienie się.

Członek Zespołu Organizacyjnego Parlamentu Młodych Rzeczypospolitej Polskiej Mateusz Majkut:

Czy ja mogę?

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Tak, proszę bardzo.

Członek Zespołu Organizacyjnego PMRP Mateusz Majkut:

Dzień dobry. Ja się nazywam Mateusz Majkut i chciałbym się wypowiedzieć tak naprawdę dzisiaj w dwóch rolach. Po pierwsze, jako jeden ze współautorów tej nowelizacji, która obecnie jest obowiązującym prawem dotyczącym funkcjonowania młodzieżowych rad i sejmików województw. Natomiast również chciałbym się wypowiedzieć jako członek Zespołu Organizacyjnego Parlamentu Młodych Rzeczypospolitej Polskiej. To jest takie ciało zrzeszające co roku 100 aktywistów i aktywistek młodzieżowych, obradujące na posiedzeniach mniej więcej tak jak parlament ten dorosły.

Chciałbym powiedzieć, że bardzo mnie cieszy, że rola naszych młodzieżowych sejmików i rad przy jednostkach samorządu terytorialnego jest coraz większa, i bardzo mnie cieszy, że młodzi coraz chętniej zabierają głos. Widzę również, że ta ustawa obecnie obowiązująca wymaga nowelizacji, i nie mówię, że wszystko funkcjonuje tak jak powinno.

Natomiast w związku z tym chciałbym zwrócić uwagę m. in. na fakt, że Parlament Młodych RP swego czasu, bodajże w 2021 r. – o tym też jest mowa w tym raporcie, który tutaj prezentował pan Hubert Taładaj – przedstawiła jeden z postulatów w uchwale „Nic o nas bez nas”, aby kwotowo ustalić, że budżet młodzieżowych rad przy poszczególnych JST jest jakby kwotą odzwierciedlającą odpowiedni procent budżetu dorosłej jednostki samorządu terytorialnego – tak to nazwijmy. Szczegóły są również podane w tym raporcie. Mam nadzieję, że uda nam się – nam wszystkim: środowisku młodzieżowemu, ale także Sejmowi, Senatowi, komisjom, a później panu prezydentowi – skutecznie doprowadzić do kolejnej nowelizacji ustaw regulujących funkcjonowanie samorządu terytorialnego w Polsce po to, aby młodzi ludzie mogli jeszcze skuteczniej i jeszcze sprawniej się realizować jako ci, którzy w jakiejś perspektywie czasowej mogą i chcą przejąć odpowiedzialność za funkcjonowanie Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponieważ pamiętajmy, szanowni państwo, że na koniec dnia to ta zmiana pokoleniowa kiedyś się dokona, czy tego chcemy czy nie. Zróbmy wszystko, co w naszej mocy, abyśmy my, jako młodzi ludzie, do tej zmiany pokoleniowej byli przygotowani jak naj-

lepiej. A żeby było to możliwe, takie organy jak samorząd uczniowski, jak młodzieżowe rady przy jednostkach samorządu terytorialnego, ale także przy ministerstwach, przy KPRM powinny działać jak najlepiej i jak najsprawniej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Bardzo dziękuję za ten głos. Bardzo proszę panią.

Koordynatorka w Sieci Organizacji Społecznych dla Edukacji Monika Auch-Szkoda:

OK. Dzień dobry, Monika Auch-Szkoda, Sieć Organizacji Społecznych dla Edukacji.

Dużo już zostało powiedziane, natomiast myślę, że nie wybrzmiało jedno – to my, dorośli, jesteśmy odpowiedzialni za to, aby stworzyć młodym ludziom warunki do pracy i rozwoju, i nic się nie wydarzy bez nas. Potrzebna jest infrastruktura, potrzebne jest wsparcie merytoryczne, potrzebne są określone formy pracy i otwartość decydentów na głos młodych ludzi – o co my bardzo postulujemy, również reprezentując organizacje młodzieżowe.

Jeżeli chodzi o opiekuna, to nie wyobrażam sobie dobrze działającej młodej rady bez opiekuna. Natomiast też nie wyobrażam sobie, żeby członkowie młodzieżowej rady nie mieli wpływu na wybór tego opiekuna. Ten opiekun nie może być osobą przypadkową, ponieważ jest odpowiedzialny za animowanie całego tego procesu. Mówimy często o dzieciakach ze szkoły podstawowej, które trzeba dopiero wdrożyć w te narzędzia partycypacyjne.

Jeszcze bardzo ważna rzecz to reprezentacja różnorodnych osób w młodzieżowych radach. To też jest nasze zadanie, jako dorosłych, jako osób, które tworzą procedury. To nie mogą być tylko młodzi ludzie z ambicjami politycznymi; to muszą być też osoby ze wsi, ze szkół branżowych – z bardzo różnych środowisk. A przede wszystkim – chciałabym jeszcze zauważyć, bo to widać na tej sali – to muszą być też dziewczynki. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Dziękuję bardzo. Tu też tylko jedna uwaga – opiekun jest zgodnie z ustawą wskazywany przez uczniów, więc to już...

Przewodniczący Zespołu ds. ewaluacji RDzMP Hubert Taładaj:

Kandydat.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Kandydat.

Koordynatorka w SOS dla Edukacji Monika Auch-Szkoda:

Kandydat, natomiast...

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

A chodzi pani o to, żeby był wybierany też przez nich?

Koordynatorka w SOS dla Edukacji Monika Auch-Szkoda:

Nie, nie, to też nie jest doskonałe rozwiązanie, ponieważ, jak mówię, jesteśmy jako dorośli, odpowiedzialni.

Natomiast może być napisane, na przykład w zasadach funkcjonowania rady, że musi to być nauczyciel. I wiem, że młodzieżowe rady spotykają się z czymś takim, że mają fajne organizacje społeczne, które chętnie wzięłyby na siebie tę pracę, są inni starsi aktywni koledzy, chociażby z samorządów studenckich, natomiast wewnętrzne przepisy to blokują, bo musi to być nauczyciel. Natomiast nie zawsze nauczyciel...

Poseł Sławomir Skwarek (PiS):

Nie musi to być nauczyciel.

Koordynatorka w SOS dla Edukacji Monika Auch-Szkoda:

Są samorządy, w których musi, bo tak zostało to zapisane. Samorząd, powołując radę, może to określić. Tak że te przepisy mają bardzo dużo furtek, z których my sobie nawet nie zdajemy sprawy – ale możemy to usłyszeć właśnie od młodzieży.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Dobrze, dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan. Bardzo proszę.

Ekspert Związku Powiatów Polskich Adrian Pokrywczyński:

Ja?

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Tak, tak.

Ekspert Związku Powiatów Polskich Adrian Pokrywczyński:

Dziękuję, panie przewodniczący. Adrian Pokrywczyński, Związek Powiatów Polskich.

Po pierwsze, wyrażę szczerą radość, że jest takie spotkanie dzisiaj, bo ja jakieś, jeżeli dobrze liczę, 15 lat temu byłem członkiem młodzieżowej rady mojego miasta. Wtedy to dopiero w Polsce się rozwijało i raczkowało. To były takie inicjatywy raczej oddolne, w niewielu miejscowościach, ale widzę, że idzie ku lepszemu.

I teraz, odnosząc się do dyskusji, bo przyszedłem trochę posłuchać i ewentualnie się odnieść, to muszę powiedzieć, że osobiście uważam – ale to też taka percepcja raczej organizacyjna – że obecnie funkcjonujące przepisy są już dosyć rozbudowane. Wydaje mi się, że nie powinniśmy się skupiać na ewentualnych kolejnych nowelizacjach – może poza rzeczami, które za chwilę powiem – tylko na ich realnej egzekucji. Ponieważ często w Polsce, jak jest jakiś problem, to jest pomysł: To zmienmy prawo. Zmienmy prawo, doregulujemy, uszczegółówmy – i to się na tym kończy. Kończy się, że się zmienia, jest nowelizacja – i tak naprawdę problem zostaje albo zostanie przeniesiony na inny poziom, zamiast realnie sprawdzić funkcjonowanie – to, co pan naczelnik de facto powiedział. Gdzie są te problemy? – to należy zbadać. Jak te rady funkcjonują w rzeczywistości? Ponieważ my możemy sobie zapisać naprawdę wszystko w ustawach, ale jeżeli nie będzie woli realizowania tego, to tak naprawdę te przepisy będą martwe albo źle realizowane.

I to też w szczególności odnosi się do kwestii budżetowej. OK, możemy zapisać, że rady mają czy mogą mieć budżety i o tym powinny decydować... oddzielne budżety w ramach budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Natomiast jestem bardzo sceptyczny co do jakichkolwiek procentów. Ponieważ to już zrobiono przy budżetach obywatelskich i to spowodowało, że te budżety obywatelskie zaczynają się usztywniać i one tracą swoją rolę. Tracą to, czym pierwotnie miały być – żeby zostać wykorzystane, tak naprawdę one przekształcają się w budżety inwestycyjne. Nie na tym miały polegać budżety obywatelskie. I obawiam się, że obowiązkowe przeznaczanie jakiejś kwoty pieniężnej na rady młodzieżowe też może spowodować, że rada będzie powoływana na siłę albo, uwaga, będzie, tak jak tutaj pan powiedział, taką maskotką – bo burmistrz będzie musiał wykorzystać jakąś kwotę swojego budżetu, więc koniecznie powoła, i powoła może nie te osoby, które de facto powinny się w takich radach znajdować. To jest taka moja uwaga.

Natomiast zgadzam się, że chyba powinno być w ustawie – bo jest opcja, ale to chyba powinien być jednak obowiązek – żeby rady miały opiekuna, bo de facto bez tego to tak naprawdę nie zadziała. Tak więc tu można by się zastanowić, czy ten opiekun nie powinien być jednak obligatoryjny. Nawet zostawiając ten przepis, że młodzieżowi radni wskazują kandydatów – a władze dorosłe, jak to tutaj się określa w kontraście, wybierałyby wśród tych kandydatów.

I odniosę się do jeszcze jednej rzeczy – tutaj akurat jest starosta powiatu, który jest członkiem Związku Powiatów Polskich – bo w tym raporcie na końcu jest sugestia, żeby tego typu konwenty czy też formy dialogu powstały może w innych korporacjach samorządowych poza Związkiem Województw. Ja myślę, przejrzałem sobie listę, niepełną tych powiatów, gdzie są powołane podobno rady młodzieżowe – możemy pomyśleć oczywiście wewnątrz naszej korporacji, czyby nie skutecznie tutaj przez nasze powiązania, przez naszą strukturę organizacyjną takiej wymiany dobrych praktyk.

I taka moja sugestia. Ponieważ tutaj zgadzam się absolutnie z tym, co powiedzieli przedstawiciele KPRM, że jeżeli chcemy zbadać, to powinniśmy zbadać nie tylko liczby, ilość, co jakoś i przyczyny, jakby, przesłanki powoływania, czy funkcjonują – bo to, że sobie powołano kiedyś, to nie znaczy, że one funkcjonują teraz. Możliwe, że GUS nie jest odpowiednim organem do tego, bo GUS zbiera dane liczbowe przede wszystkim i ilościowe. Ja myślę, że posłowie mogliby się zastanowić, czy nie wystąpić z taką inicjatywą do innego organu państwowego, czyli NIK [Najwyższej Izby Kontroli]. Ponieważ NIK,

jak już bierze coś na tapetę, to bardzo dogłębnie bada różne kwestie. I on mógłby sprawdzić, jakie są przyczyny, że na przykład samorządowcy nie chcą powoływać lub dlaczego nie powołano; dlaczego w tym momencie jakaś rada formalnie jest, ale się nie zbiera. Ewentualnie w tym kierunku można by się zastanowić, jeżeli chcemy takie dogłębne badanie. Ponieważ można to też przeprowadzić, wydaje mi się – tylko że to nie objęłoby pewnie wszystkich jednostek samorządu terytorialnego – za pomocą korporacji samorządowych, rozsyłając za naszym pośrednictwem jakieś ankiety. Tylko oczywiście to wtedy nie jest obowiązkowe i nie wszystkie gminy czy powiaty należą do naszych związków.

Z chęcią będę się przysłuchiwać dalszym dyskusjom. Na razie tyle ode mnie, dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Dziękuję bardzo. Też się zgłaszał, chyba, pan Mateusz Powichrowski, tak? Dobrze?

Sekretarz Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem Mateusz Powichrowski:

Mateusz Powichrowski, Rada Dialogu z Młodym Pokoleniem. Również dziękuję za zaproszenie.

Wiele słów zostało tutaj powiedziane, ja się całkowicie zgadzam z moim przedmówcą, że kwestie dotyczące procedur, aktualizacji tej nowelizacji mogą powodować to, że skupimy się na rzeczach, które nie są na tyle istotne, jak właśnie skuteczność działania młodzieżowych rad. Ponieważ, jeżeli będziemy się skupiać na tym, żeby wpisać tutaj różnego rodzaju, powiedzmy, ograniczenie – na przykład to, że musi być opiekun i musi być to nauczyciel – to tutaj samorządowcy mogą w praktyce wykorzystywać albo omijać te przepisy.

To, co powinniśmy zrobić i do czego powinniśmy dążyć przede wszystkim, jeżeli chodzi o politykę młodzieżową, to propagowanie idei i edukacja. Ponieważ czego najbardziej brakuje przez te wszystkie lata? I to też widzę, działając w różnych organizacjach, już nawet w 2016 r. Rada Dzieci i Młodzieży przy ministrze edukacji narodowej zwróciła też na to uwagę – że mamy tutaj problem ze świadomością wśród młodych ludzi, że w ogóle takie rady istnieją. Tutaj kolega poprzednio też podał takie informacje, że też nie do końca była informacja, że takie coś działa, prawda? Właśnie – i to jest największy problem. To jest największy problem. I często na posiedzeniach, na różnych konwentach czy konferencjach młodzi też na to zwracają uwagę.

Zatem powinniśmy się raczej skupić, apelować czy rozmawiać, też m.in. z Ministerstwem Edukacji właśnie, żeby wprowadzać – czy to w ramach lekcji WOS, czy tego nowego przedmiotu, o którym wspominała pani minister – właśnie dział, który dotyczyłby działania w ramach społeczeństwa obywatelskiego, polityki młodzieżowej, czyli tych młodzieżowych rad. Jakaś notka informacyjna, która już powinna być na poziomie szkół, bo inaczej to to jest największy problem, tak? A potem możemy dopiero tutaj myśleć, rozważać nad tym – o jakichś parytetach, czy właśnie wprowadzaniu jakichś szczegółów do ustawy. Najpierw musimy przekazać dalej informację, że takie coś jest, i skupić się na rozwoju tych młodzieżowych rad.

Ponieważ druga sprawa jest taka, że rzeczywiście w wielu powiatach czy gminach one nie funkcjonują – nawet nie dlatego, że nie ma takiej woli samorządów. Ja sam na przykład rozmawiałem swego czasu, parę lat temu, w powiecie bieruńsko-lędzińskim z ówczesnymi starostą i on po prostu nie wiedział, że takie coś istnieje. Tak więc rozumiemy państwo, że tutaj problem leży raczej w tej materii, czyli w materii świadomości, przesyłu informacji. I proponowałbym raczej pójść w tę stronę, czyli rozważyć, jak można w jakiś sposób dalej przekazać do społeczeństwa w ogóle te informacje. I do młodych ludzi, bo ilukrotnie spotykam się z młodymi ludźmi, to dużo – którzy nie siedzą i nie chcą być politykami, nie działają w różnych takich organizacjach – naprawdę w tych miejscowościach nie wie, że takie coś w ogóle istnieje. Nawet nie wiedzą, na jakiej zasadzie można tam się dostać, bo nawet w szkołach niekiedy nie mówią. To jest największy problem. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Bardzo dziękuję. Pan Marek Wójcik.

Pełnomocnik Zarządu – ekspert ds. legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Panie, przewodniczący, państwo posłowie, szanowni państwo, Marek Wójcik, Związek Miast Polskich, ale także sekretarz Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, także jedna z osób, która zakładała pierwsze w Polsce rady młodzieżowe i stały uczestnik prac zespołu parlamentarnego, również w poprzednich kadencjach, który zajmował się tą problematyką.

Mówię o tym dlatego, że jednak parę lat minęło i wydaje mi się, że jest już trochę wniosków. Dziękuję tu państwu z obsługi zespołu za przesłanie tego raportu, przeanalizowałem go bardzo szybko i widzę dwie kluczowe kwestie, które tutaj państwo podnosicie.

Jedna – zacznę od tych finansów. Otóż jest pytanie: po co tak naprawdę rady młodzieżowe potrzebują pieniędzy? – oprócz tych kwestii czysto usługowych, nazwę je administracyjnymi, nie wiem, gdzieś trzeba pojechać coś zorganizować, jakieś spotkanie. Ale rozumiem, że państwu bardziej zależy na środkach na konkretne projekty: chcecie zorganizować festiwal, chcecie zorganizować jakiś konkurs, chcecie zorganizować jakieś przedsięwzięcie z obszaru kultury, sportu czy turystyki – i tak to odbieram, że raczej w tę stronę państwo zmierzacie, mówiąc o budżecie. Podzielam zdanie, że najgorszym z możliwych rozwiązań byłoby ustalenie jakiegoś wskaźnika stałego od dołu. Powiedzmy sobie szczerze, że ze strony korporacji samorządowych będziemy zawsze bronili autonomii samorządów. A samorząd to nie są władze samorządowe, tylko ogół mieszkańców – mieszkańcy mają prawo decydować o tym, na co chcą wydać pieniądze. Będziemy bronili z całą pewnością tej autonomii polegającej na tym, że trzeba po prostu umieć się ze sobą dogadywać. Młodzież, dzieci są pewnym elementem tej społeczności.

Ja teraz powiem coś, co mówię do siebie codziennie: że ja mam to, na co zasługuję. Zatem jeżeli jest w danej społeczności aktywna młodzież i jej się chce, to rada młodzieżowa jest i dobrze działa. I tak należy to traktować, a nie odwrotnie – że ktoś z góry będzie próbował wyciągać aktywistów, będzie próbował budować coś, co państwo nazwalicie maskotką dla władz samorządowych – mam wątpliwość, czy to jest właściwe określenie.

Natomiast w pełni zgadzam się z tym, że edukować – to jest kluczowa sprawa, pan to słusznie podniósł przed chwilą. Zatem my musimy w ramach programowych uczyć po prostu aktywności i budować społeczeństwo obywatelskie. Dlatego ja mam tu konkretnie, polegający na tym, że uważam, że informacje o tych radach – bo ciągle nie wiemy, ile ich jest – powinny trafiać... Dziś mamy pełnomocnika rządu do spraw społeczeństwa obywatelskiego – i do niego powinny trafiać sprawozdania. Państwo powinniście mieć, jako rady, pardon, obowiązek co roku na przykład przedstawienia tak zwanej dorosłej radzie informacji, co zrobiliście. A ta informacja powinna na przykład trafiać do pełnomocnika rządu do spraw społeczeństwa obywatelskiego – mielibyśmy i ilościowy, i jakościowy element tej oceny zasobu.

Wydaje mi się – wracam do finansów – że państwo powinniście móc, w pewnym sensie, wychodzić z inicjatywami dotyczącymi pewnych projektów, coś sugerować i w tej sprawie wydawać opinie dla władz samorządowych. Będzie duża trudność z tym, aby ten budżet przekazywany ludziom bardzo młodym, 14-, 15-, 16-letnim, miał wagę wiążącą, tak? – my 14-, 16-latkowie chcemy tego, i tak musi być. I mówię to jako absolutny zwolennik wzmacniania kompetencji dzieci, młodzieży.

I też rzucę państwu jak bombę atomową w tę dyskusję propozycję do rozważenia. Wyjdźcie państwo od siebie z dyskusją na temat praw wyborczych 16-latków. We mnie macie ogromnego sojusznika. W wielu krajach Europy to się już dzieje. Młodzież 16-letnia dzisiaj jest zupełnie inna niż ta 20, 30, 40 lat temu. Spróbujcie pójść w tę stronę. Zatem mówię to dlatego, mówię o bombie atomowej dlatego, że jestem sojusznikiem młodzieżowych rad, natomiast trzeba, jakby, próbować w tym ustroju samorządowym budować pewne rozsądne relacje.

Chciałbym zapytać, jak państwo realizujecie w radach młodzieżowych ten przywilej, który dla mnie jest niezwykle istotny, mianowicie wychodzenia z inicjatywami legislacyjnymi. Niestety, dorośli radni rzadko podejmują ten wysiłek. Mało jest uchwał przygoto-

wanych przez samych radnych. Zatem pytanie: czy państwo próbowacie korzystać z tego rozwiązania? Czy wam się to udaje?

Kwestia reprezentacji, łącznej reprezentacji – bo tu też wielokrotnie w tym raporcie się pojawia ta propozycja, aby budować coś, co ma wymiar ogólnopolski. To jest na pewno temat do dyskusji. Ale nie mam wątpliwości, nie jest do dyskusji to, że potrzebny jest benchmarking – taka wymiana informacji, co się udaje zrobić. To niezwykle istotne.

I też sędzę, że... nie wiem, nie ma tu nikogo, kto reprezentuje bezpośrednio rząd; chociaż panowie są z KPRM – być może, należy państwa tak traktować. Ale jeżeli tak, to wydaje mi się, że, drodzy państwo, być może warto rozważyć coś w stylu programu grantowego dla tych rad na różne przedsięwzięcia – nie tylko same projekty, które mogą realizować, ale również na te rzeczy, których tutaj nam brakuje, jakiejś pogłębionej analizy. Jestem wielce ciekaw, jaka jest droga członków młodzieżowych rad później i czy spotykamy ich w dorosłych radach. To byłoby ciekawe do zbadania z punktu widzenia też skuteczności tego mechanizmu. Ponieważ my mówimy o naprawdę ważnej instytucji. Młodzieżowa rada jest ważną instytucją, ważnym elementem życia publicznego, społeczeństwa obywatelskiego. Pytanie – na co się to potem w dorosłym życiu przekłada?

I ostatnia rzecz, bo się rozgadałem, dotyczy Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Serdecznie zapraszam państwa do współpracy z komisją. Możemy się umówić co do tego, w jaki sposób państwo chcecie współpracować z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu, mam zaszczyt być sekretarzem strony samorządowej. Czasem są takie elementy, że aż się prosi, żeby zapytać samych zainteresowanych, co na ten temat sądzą. Przede wszystkim w edukacji – to chyba dla was najważniejsze – znaczy, w nauce; ale nie tylko. Stąd szczerze mówiąc, nie wiem do kogo skierować ten apel, bo znowu nie mamy jakiejś prostej reprezentacji, tak? Ale spróbujcie państwo we własnym gronie wybrać jakieś osoby, z którymi deklaruje, że bardzo chętnie się spotkamy na stronie samorządowej, i próbujemy.

Ewentualne propozycje zmian w przepisach – mówię ewentualne, bo w stu procentach zgadzam się z tym, że ważniejsza jest implementacja tych przepisów. Nie twórzmy następnych – spróbujemy wdrożyć te, które są, przyjrzyć się i nadzorować, żeby to faktycznie zadziałało. Ale jeżeli macie państwo jakieś propozycje, to zapraszam do współpracy, jestem do państwa dyspozycji w każdej chwili. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Dobrze, dziękuję bardzo. Pan poseł Sławomir Skwarek.

Poseł Sławomir Skwarek (PiS):

Jeśli można, to do kilku kwestii też się odniosę, jako ten, który z własnej inicjatywy powołał, też już bardzo dawno, ponad 10 lat temu, taką młodzieżową radę gminy na terenie małej jednostki samorządu gminnego. Właśnie, tak dosyć dawno i nie było wtedy tych przepisów – a jak nie ma czasami przepisów, to wbrew pozorom jest lepiej, niż jak one są. To tak mówię też jako stary samorządowiec.

Co do ilości – bo powiedzieliśmy, że w Rzeczypospolitej jest 15 na 16 sejmików. Obaj tutaj z kolegą posłem reprezentujemy właśnie niestety to województwo lubelskie, w tym przypadku...

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Jak niestety?

Poseł Sławomir Skwarek (PiS):

Stety. Mówię „niestety”, ponieważ nie ma... Godnie reprezentujemy, pan przewodniczący właśnie jako ten pierwszy temat wymyślił, żebyśmy porozmawiali tutaj na posiedzeniu podkomisji o młodzieżowych radach gminy, bo często ten temat gdzieś do nas wracał. Ale żeby to polepszyć i mieć sukces, to, panie przewodniczący, obaj możemy się zobowiązać do tego, że porozmawiamy z marszałkiem, z zarządem obecnym województwa lubelskiego, żebyśmy mieli ten sukces w Rzeczypospolitej, żeby było 16 na 16.

Natomiast to, co usłyszałem od przedstawicieli młodzieży z województwa pomorskiego, że tam nieomalże młodzieżowa rada gminy jest odzwierciedleniem politycznym samorządu, sejmiku, to mnie to bardzo zaniepokoiło. Czyli kwestia stworzenia jakiejś

ordynacji wyborczej, tak jak to właśnie na poziomie tym podstawowym – no nie wybierali, to uczniowie sami wybierali swoich przedstawicieli.

Panią też chciałbym zapewnić, że pierwszym rzeczywiście wybrali sobie opiekuna spośród pracowników urzędu gminy, ale już kolejnego, w drugiej kadencji, wybrali przedstawicielkę organizacji pozarządowej. I to jest bardzo możliwe, nawet w konserwatywnej części Polski, jaką jest Lubelszczyzna, a jeszcze mała gmina tym bardziej.

Co do właśnie, dalej jadąc, liczby tych rad gmin młodzieżowych w gminach, w powiatach i w sejmiku, to dopóty pewnie, dopóki będzie zapis, że rada gminy może, a nie ma obbligo, że musi, pewnie wiele samorządów nie zechce. Ale, jak państwo pewnie też dobrze obserwują, liczba rad młodzieżowych stale rośnie. Zatem to, co też państwo poruszali, czyli to, że edukacja, że istnieje taka młodzieżowa rada gminy w jednym powiecie, w innej gminie, w mieście – to jednak te pozytywne przykłady trafiają i tych młodzieżowych rad gminy rzeczywiście jest coraz więcej.

Jakiegokolwiek budżetowania jestem przeciwnikiem. Byłem na szkoleniach, na spotkaniach, właśnie kiedy tworzyliśmy te młodzieżowe rady gminy. Szkoliliśmy się w jednym z projektów, takim ogólnopolskim, to sama młodzież powiedziała, że pieniądze nie są potrzebne. Nawet powiedzieli, że działania bez pieniędzy, bez kasy, mówiąc waszym językiem, często przynoszą najlepsze efekty. I do tego też bym zachęcał, że wcale nie musi to być sposób, żeby to było zapisane, bo pewnie wypaczymy sens istnienia młodzieżowej rady gminy i tych kompetencji, które zostały tutaj jasno w ustawie zapisane.

Gdzie jest pole do współpracy – „pole”, żeby nie wymienić jakiejś instytucji – pole dialogu z młodym pokoleniu. No właśnie jest to w Sejmie. Mamy... nawet nie wiedziałem, że jest taki zespół parlamentarny do spraw młodzieżowych rad gmin...

Posel Adam Gomoła (niez.) – spoza składu Komisji:

Trzecią kadencję już.

Posel Sławomir Skwarek (PiS):

..., jeśli pan przewodniczący pozwoli, to po dopiszę się do tego zespołu...

Posel Adam Gomoła (niez.) – spoza składu Komisji:

Zapraszamy.

Posel Sławomir Skwarek (PiS):

...jako osoba, która naprawdę o młodzieżowych radach gmin trochę wie i wie, jakie są zasady ich działania.

Drugie pole dialogu albo też inicjatywa, to przecież mamy właśnie pełnomocnika rządu do spraw społeczeństwa obywatelskiego. Mamy Ministerstwo Edukacji – to przecież te instytucje niejako powinny być zobligowane do tego, żeby zachęcać młodzież.

I oddolnie – żeby to młodzież wywierała presję na samorządowców – na wójtów, burmistrzów, starostów, na zarządy województw – żeby tworzyć te młodzieżowe rady gminy. Cieszyłbym się, gdyby na zakończenie kadencji po policzeniu tych działających młodzieżowych rad gmin – jak już ustalimy te statystyki, ile ich mamy w Rzeczypospolitej – gdybyśmy jednak się zbliżyli do jakiegoś takiego wskaźnika, który by pokazał rozwój młodzieżowych rad gmin, powiatów, sejmików, miast. Czyli, innymi słowy mówiąc – wzrosła rola właśnie młodzieży, czyli mówiąc ogólnie, społeczeństwa obywatelskiego w naszym państwie.

Tyle moich krótkich uwag.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Dziękuję bardzo.

Szanowni państwo, pozwólcie, że troszkę podsumuję. Są niektóre rzeczy, w których się chyba wszyscy zgadzamy, a część to są rozbieżne uwagi, bo tak naprawdę chyba nie potrafimy znaleźć takiej wspólnej odpowiedzi na pytanie, nie chodzi o to, że się kłócimy – po co są młodzieżowe rady, jaki był cel tych młodzieżowych rad? Z jednej strony, ja uważam, że one powinny być naturalnym przedłużeniem samorządu uczniowskiego. Słuchajcie, to jest wtedy proste, i wtedy mamy wszystkie szkoły reprezentowane w radzie gminy – wszyscy w młodzieżowych radach gminy są uczniami. Zatem to jest pierwsza rzecz.

Tworzenie jakichś dodatkowych instytucji przy związkach powiatów przy związkach gmin – ja nie wiem, czy w ogóle jest sens, żeby aż tak daleko iść. Czy nie lepiej angażować młodzież na poziomie gminy i potem powiatu, sejmiku wojewódzkiego? Czy to już nie jest dość duże zadanie, gdzie można się naprawdę realizować? To są pytania otwarte.

Kolejna rzecz – a ja uważam, że na przykład powinno być jakieś dofinansowanie dla samorządów, które chcą utworzyć młodzieżowe rady. Nie wiem, czy wiecie, jak funkcjonuje na przykład fundusz sołecki? On nie jest obligatoryjny. Fundusz sołecki jest bardzo ciekawym rozwiązaniem, ponieważ, jeżeli jakaś gmina chce wejść w fundusz sołecki, to jest deklaracja, uchwała gminy – otrzymuje pewną kwotę na mieszkańca i ta kwota jest częściowo refundowana przez państwo. Czyli nie musi być fundusz sołecki w gminie, ale jest to refundowane, jeżeli już jest. Jeżeli my byśmy założyli jakąś refundację, jeżeli powstanie młodzieżowa rada gminy, młodzieżowa rada powiatu, młodzieżowa rada sejmiku, do pewnej kwoty to ograniczone – to właśnie byłoby na administrowanie, na wyjazd.

Ponieważ z drugiej strony też jest otwarte pytanie: czy młodzieżowa rada ma organizować jakieś wielkie imprezy? Przecież to jest rola też innych... samorząd ma na to inne środki i tu działają też inne mechanizmy. Tak więc to też jest odpowiedź na pytanie: Czy to jest rola młodzieżowej rady? Czy tak naprawdę uczenie się samorządności, uczestniczenie w tej samorządności? Pytania otwarte – ja nie mówię, że to musi być tak czy nie.

Na pewno też potrzebne są dwa rodzaje informacji. Jednak statystyczna: czy ta rada jest, czy jej nie ma – bo bez tego sobie nie poradzimy, bez tej ilościowej, pewnej rzeczy. A jakościowa, to tutaj się kłania pewnie ten zespół do spraw ewaluacji wasz – to wy powinniście dostawać tę informację jakościową, gdzie też powinna być jakaś wymiana dobrych praktyk. Tak jak wy na przykład mówicie, że zrobiliście tam to zielone... Jak to było?

Wiceprzewodniczący Młodzieżowej Rady Powiatu w Biłgoraju Bartłomiej Kaczor:

Punkt „Zielona Przestrzeń”.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Punkt Zielonej Przestrzeni. Niech inni się dowiedzą, że w Biłgoraju, przy powiatowym urzędzie pracy powstało takie coś – może będzie chciał skorzystać też ktoś w innej części kraju. Jeżeli byłyby takie przykłady dobrych praktyk, to bardzo często można się po prostu nimi wymieniać.

Na pewno jest potrzebna akcja edukacyjna. Niezbędna. Ponieważ, jeżeli prawie wszyscy mówią, że samorządowcy nie wiedzą, że może być młodzieżowa rada, to tutaj jesteśmy dosłownie w punkcie wyjścia.

Poseł Sławomir Skwarek (PiS):

Ustawa.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

W punkcie wyjścia. Dobrze, ustawa – ale mówimy teraz o faktach, panie pośle. Mówimy o faktach – że tych młodzieżowych rad po prostu nie ma. Mamy ustawę – pewnie ktoś nie do końca musi ją czytać, prawda? Zatem na pewno trzeba ją popularyzować, ale podkomisja do spraw edukacji może poinformować wszystkich starostów o tym, że istnieje takie ciało, z odnośnikiem, gdzie można te informacje uzyskać. Ponieważ chyba na stronie KPRM, pamiętam, jest taki bardzo fajny przewodnik, jak te rady tworzyć, jakie są kompetencje? Ja gdzieś tam do tego zaglądałem. To jest tak.

Na pewno musi być reprezentatywność, jeżeli chodzi o młodzieżowe rady. I to też jest pytanie otwarte, czy na przykład w sejmiku województwa powinni być przedstawiciele wszystkich powiatów? – powiatów w sensie: jako uczniowie z każdego powiatu. To jest pytanie. Ponieważ jakiś podział polityczny, słuchajcie, to jest w ogóle absurd. To jest coś, co łamie w ogóle zasady tworzenia takiego sejmiku. Czyli co? PiS ma 5 miejsc, Platforma ma 5 miejsc – to co to za młodzieżowa rada? To jest młodzieżowa rada jakaś polityczna, prawda? Nie na tym rzecz polega.

Poseł Sławomir Skwarek (PiS):

Dokładnie.

Przewodniczący Zespołu ds. ewaluacji RDzMP Hubert Taładaj:

W jakimś sejmiku mieli zaproponować, żeby każdy radny proponował swojego kandydata.

Głos z sali:

Jeszcze lepiej.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

I teraz mówię dalej o reprezentatywności. Ja wiem, że jest problem też logistyczny, bo nawet jeżeli weźmiemy województwo lubelskie, to do Lublina mamy 150 km z najdalejszego miejsca – my mamy dość duże województwo. I to jest też kwestia, że taki samorząd powinien mieć środki na to, aby taki uczeń mógł przyjechać na takie posiedzenie sejmiku – więc znowu się pojawia jakaś tam gwarancja. Ale reprezentatywność jest niezwykle istotna.

Oczywiście deklaruję tutaj rozmowę z marszałkiem Stawiarskim – że się spotkamy razem z panem posłem. Zresztą mamy takie fajne..., bo jest nowe otwarcie, mamy nowe samorządy, więc możemy z pewnymi rzeczami wyjść jakby od nowa, przekazując te informacje podstawowe, jeżeli chodzi o działalność tych młodzieżowych rad i kompetencje, w ogóle wszystkich samorządów.

I jeszcze sobie... czekajcie... wypisałem te szkolenie dla młodzieżowych rad. Myślę, że ono powinno być – pewnie jakieś bardzo dobre materiały w KPRM. Bardzo dobre materiały – jakieś prezentacje, to może być filmik nagrany. Panie dyrektorze, panie naczelniku może w tym kierunku pójść. Wy wiecie, jak dotrzeć do młodzieży – jesteście trochę młodszy od nas, ale nie chodzi o rywalizację wiekową. Wy wiecie, jak dotrzeć, że to przecież nie będzie jakiś film.... nikt nie nagra filmu półgodzinnego, jak tworzyć młodzieżową radę. Ale rzeczywiście KPRM zawsze umiał robić takie bardzo obrazowe filmy, jeżeli chodzi o dotarcie do innych.

I jeszcze jedna konkluzja. Czekamy na to pismo, które skierowaliście do GUS, dobrze? Proszę o przekazanie do sekretariatu Komisji Edukacji, my to pismo poprzemy.

I umówmy się, że jeżeli będziemy się spotykać w tym roku, powiedzmy, po wakacjach, żebyśmy przyszli z jakimiś konkretnymi propozycjami. Czyli zastanówmy się nad tym: jeżeli chcemy zmieniać prawo – to w jakim kierunku, jakie propozycje; czy w ogóle nad tym się zastanawiać? Jeżeli chcemy zastanowić się nad tym, apelować o uzyskanie dofinansowania z budżetu państwa dla samorządów, które tworzą młodzieżowe rady... Uwaga, dla chętnych samorządów, bo jeszcze raz powiem: fundusz sołecki nie jest we wszystkich, ale ci, którzy są chętni, dostają refundację częściową.

Poseł Sławomir Skwarek (PiS):

Mi się to podoba.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Ale, słuchajcie, to jest fajne. Ponieważ nikogo nie zmusimy też, bo zmuszanie jest czymś złym – co nakazuje, i nie będzie to funkcjonować. Porozmawiajmy o opiekunach, porozmawiajmy... – i bardzo istotne jest tak naprawdę, i to jest następne pytanie do Zespołu ds. ewaluacji: Czy rzeczywiście funkcje młodzieżowych rad są wykonywane? Czy one spełniają swoją rolę?

Czyli zastanowilibyśmy się jakościowo nad funkcjonowaniem młodzieżowych rad, nad formą promocji, czyli normalnej reklamy, dotarcia do samorządów i nad próbą zmiany przepisów, ewentualnie nad jeszcze zbieraniem danych statystycznych i danych jakościowych. Jakbyśmy to sobie zadali i o tym porozmawiali za kilka miesięcy, to to jest duże zadanie. Ale tutaj umówmy się, że będziemy w kontakcie z zespołem parlamentarnym, żeby te tematy drażyć na różnych poziomach, i z KPRM. Jeżeli oczywiście macie państwo taką ochotę, my też jesteśmy do dyspozycji, bo widzę naprawdę tę liczbę spotkań, które ostatnio zorganizowaliście z młodzieżowymi radami – czyli zbieracie te informacje. To jest niezwykle istotne, że to nie jest od góry szukanie tego, tylko zbieracie informacje od dołu.

Zastanówmy się nad tym wszystkim, to są takie moje propozycje, przemyśmy to wszystko. Spotkajmy się – to już do sekretariatu Komisji mówię: zaplanujemy

to na następne półrocze, wrzesień-październik – tak mi się wydaje. I zobaczymy, jak to nam wyjdzie. Taka jest moja pro...

Sekretarz Młodzieżowego Sejmiku Województwa Pomorskiego Łukasz Radko:

Czy można jeszcze?

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Już tak powoli będziemy kończyć, więc proszę krótkie konkluzje. Bardzo proszę.

Sekretarz Młodzieżowego Sejmiku Województwa Pomorskiego Łukasz Radko:

Chciałbym sprostować słowa pana przewodniczącego Czarnieckiego, bo u nas – żeby to nie zostało w ten sposób odebrane – wybór członków Młodzieżowego Sejmiku Województwa Pomorskiego nie jest polityczny. U nas zostaje powołany zespół rekrutacyjny. Tam się znajduje trzech radnych wskazanych przez komisję nauki, edukacji, kultury i sportu, marszałek województwa lub osoba wskazana, to jest zazwyczaj członek zarządu, i przewodniczący sejmiku lub osoba wskazana, to jest zazwyczaj pracownik kancelarii sejmiku, który zapewnia obsługę prawną. Mandaty są przydzielane zgodnie z tym, jak przewiduje to ustawa – Kodeks wyborczy dla wyborów samorządowych do sejmiku...

Poseł Sławomir Skwarek (PiS):

Terytorialnie.

Sekretarz Młodzieżowego Sejmiku Województwa Pomorskiego Łukasz Radko:

Tak, terytorialnie, owszem. I mandaty są przydzielane wedle opinii zespołu rekrutacyjnego – jeżeli w okręgu gdańskim będzie za dużo mandatów, to jest to przerzucane do okręgu słupskiego.

I tu absolutnie nie ma żadnych politycznych uprzedzeń. I też podczas mojej pracy w młodzieżowym sejmiku nigdy nie spotkałem się z tym, żeby selekcja osób, które są radnymi, miała odzwierciedlenie w sytuacji politycznej w sejmiku województwa.

I odnosząc się do słów pana Wójcika, chciałbym odpowiedzieć szybciej na pytanie, jak wygląda sytuacja z inicjatywą uchwałodawczą, którą... W zasadzie, mamy wątpliwy stan prawny tego, jak to wygląda dla organów doradczych. My możemy złożyć wniosek o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej – i to nie jest równoznaczne niestety z inicjatywą uchwałodawczą i nie zawsze te wnioski trafiają pod głosowanie. To znaczy, inicjatywa nie trafia pod głosowanie, bo wniosek nie przeszedł. I tutaj, wracając do mojej pierwszej wypowiedzi, to też powinno zostać wzięte pod uwagę, jeżeli będziemy mówić o zmianie ustaw samorządowych, aby młodzieżowe rady przy jednostkach samorządu terytorialnego miały prawo inicjatywy uchwałodawczej, a nie wniosku o tę inicjatywę, który może zostać wrzucony do kosza. Tak więc ustawa wymaga... ustawy w zasadzie – doprecyzowania niektórych aspektów działalności młodzieżowych rad przy jednostkach samorządu terytorialnego. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Tak, dziękuję bardzo za to wyjaśnienie. To dobrze, że takie... Źle się zrozumieliśmy.

Ale to tak naprawdę chodzi o to, że idea też jest taka, że nie, na przykład, dwóch członków Komisji wymyśla jakieś rozwiązanie – chodzi o to, że na przykład tak naprawdę to Zespół ds. ewaluacji powinien na przykład sprawdzić wybory do sejmików. Tak, wszyscy są zadowoleni – nic nie zmieniamy; tak, wszyscy są niezadowoleni – to może trzeba wprowadzić jakieś kryteria, nad nimi się zastanowić. W taki sposób powinniśmy działać, że to powinna być informacja od tych, którzy są uczestnikami tych wyborów, którzy są właśnie tymi radnymi – i wtedy dopiero działać, a nie traktować rzeczy instrumentalnie.

Ale bardzo proszę jeszcze tutaj – to już tak króciutko, dobrze? Bardzo proszę, pan Hubert.

Przewodniczący Zespołu ds. ewaluacji RDzMP Hubert Taładaj:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Ja tutaj chciałbym tylko króciutko się odnieść do kwestii, które były poruszone.

Jeżeli chodzi o kwestie wspomniane przez młodzieżowego radnego Łukasza, jeżeli chodzi o inicjatywę uchwałodawczą młodzieżowych rad i sejmików, to jest to tak zwana inicjatywa pośrednia, bo w pierwszej kolejności, jeżeli młodzieżowa rada czy sejmik chce wystąpić z jakąś inicjatywą uchwałodawczą, to po pierwsze, trzeba określić w ogóle sposób, w jaki ta inicjatywa ma być podjęta. I to jest albo uchwała organu uchwałodawczego JST albo stosowne przepisy statutu jednostki samorządu terytorialnego. I dopiero na mocy takich uregulowań młodzieżowy sejmik może wystąpić do podmiotu uprawnionego do złożenia inicjatywy uchwałodawczej – do rady dorosłej bądź do dorosłego sejmiku – żeby ewentualnie jakąś kwestią się zająć. Zatem to jest kwestia oczywiście – już dyskutowana nawet w piśmiennictwie dotyczącym samorządów – czy to powinna być inicjatywa bezpośrednia, czy też inicjatywa pośrednia.

Jeżeli chodzi o dokładniejsze badanie, którym zajęłby się zespół ewaluacyjny, to zasadniczym celem funkcjonowania naszego zespołu jest przygotowanie takiego dokładnego ewaluacyjnego raportu, który uwzględniałby obecny stan prawny, także obecną praktykę stosowania także przepisów, o której tak dużo było wspomniane, a także postulowanie ewentualnych zmian. Żeby też uspokoić – nie tylko zmian prawnych, bo jeżeli są takie kwestie, które mogłyby podlegać zmianom, i jeżeli jest to możliwe na gruncie praktycznym, to będziemy proponować zmiany praktyczne; a jeżeli będą kwestie, które będą wymagały zmian natury prawnej, to będziemy proponować zmiany natury prawnej. Oczywiście w oparciu o to, co będą zgłaszać młodzieżowe rady...

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Panie Hubercie, bo to jest proste pytanie: kiedy może być ten raport?

Przewodniczący Zespołu ds. ewaluacji RDzMP Hubert Taładaj:

Zakładaliśmy oczywiście, że będzie to zrobione do końca kadencji Rady Dialogu, czyli do przyszłego roku, ale jeżeli będzie požądane przez środowisko młodzieżowe czy przez decydentów, żeby to było zrobione szybciej, to będziemy czynić, co w naszej mocy, żeby to było zrobione szybciej.

Nie ukrywamy też, że tych kwestii, które były poruszane, jest bardzo dużo. Także kwestia chociażby młodzieżowych rad i jednostek pomocniczych gmin, które nadal w ogóle nawet na poziomie ustawowym nie są uregulowane, zwłaszcza na poziomie dzielnic miasta stołecznego Warszawy. Tak więc to nadal nie jest regulowane na gruncie ustawowym. Oczywiście tutaj...

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Panie Hubercie, bo to nie o to chodzi, żeby pan odpowiedział dzisiaj na wszystkie pytania...

Przewodniczący Zespołu ds. ewaluacji RDzMP Hubert Taładaj:

Nie, nie, oczywiście.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

..., bo to są wszystkie otwarte rzeczy.

Przewodniczący Zespołu ds. ewaluacji RDzMP Hubert Taładaj:

Tak. Tylko chciałbym tutaj przedstawić te kwestie właśnie też w ramach otwartości na współpracę – bo tutaj było wspomniane właśnie – że na pewno też w naszym zespole ewaluacyjnym rozważymy też współpracę z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. Ponieważ tutaj też wymiana naszych poglądów i wymiana naszych doświadczeń jest potrzebna, a w naszym zespole ewaluacyjnym są byli i obecni młodzieżowi radni, którzy też z wielką chęcią podzielą się swoimi spostrzeżeniami i wyzwaniami, które stoją przed młodzieżowymi radami.

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów dysponuje też szczegółową uchwałą, jaką podjęła Rada Dialogu w zakresie właśnie danych, które mogłby zebrać GUS. Tam są szczegółowo zestawione wszystkie rzeczy, które mogłyby w tych oczywiście badaniach ilościowych zostać przedstawione.

Króciutko, jeżeli chodzi o organy przy korporacjach samorządowych. Oczywiście celem takich organów – co tu było przedstawione w raporcie – byłaby wymiana dobrych

praktyk. To nie byłoby tworzenie jakiegoś kolejnego organu, tylko wymiana dobrych praktyk, żeby stworzyć dla młodzieżowych radnych z poszczególnych poziomów jednostek samorządu terytorialnego tę przestrzeń właśnie do wymiany doświadczeń, do tworzenia wspólnych inicjatyw. W naszym przekonaniu najlepszą tego typu formą działalności byłoby tworzenie takich organów ewentualnie gromadzących i integrujących młodzieżowych radnych właśnie przy korporacjach samorządowych, bo to jest oczywiście w naszym przekonaniu najlepsze miejsce.

I ostatnia rzecz. Gwarantuję tutaj – jako ja i jako my, jako zespół ewaluacyjny Rady Dialogu – współpracę w tej materii. Ale też chciałbym dodatkowo nadmienić, jeśli mogę, że od niedawna jestem też przewodniczącym Zespołu stałego do spraw młodzieżowych rad przy Polskiej Radzie Organizacji Młodzieżowych. I też w imieniu swoim, jak też Polskiej Rady Organizacji Młodzieżowych – też tutaj jesteśmy otwarci na współpracę w zakresie udzielania wszelkiego wsparcia, także tego wsparcia, jakiego mogą udzielać organizacje pozarządowe, jeżeli chodzi o młodzieżowe rady.

To z mojej strony tyle. Już nie mogę się doczekać naszej współpracy i tego wszystkiego, co możemy tutaj przedyskutować. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Dobrze, dziękuję bardzo. Pani Natalia Wiśniewska.

**Członek Zespołu ds. ewaluacji procesu wzmacniania młodzieżowych rad i sejmików przy jednostkach samorządu terytorialnego Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem
Natalia Wiśniewska:**

Dzień dobry. Bardzo dziękuję za oddanie głosu. Chciałabym się wypowiedzieć szybko i konkretnie na tematy, które zostały poruszone podczas tego spotkania.

Przed chwilą był poruszony temat wyborów do... ja akurat jestem była wiceprzewodniczącą Młodzieżowego Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego I kadencji – w czerwcu ona się będzie oficjalnie kończyła. Jeśli chodzi o wybory do młodzieżowych sejmików, to tutaj zgadzam się jak najbardziej z tym, że powinna być pełna partycypacja młodzieży. U nas to wyglądało w ten sposób, że przedstawiciele było trzech. Reszta to byli przedstawiciele, że tak powiem, dorosłych gremiów. Uważam, że to powinno być usystematyzowane i ujednolicone na terenie całego kraju.

Jeśli chodzi o również reprezentatywność, to u nas jest taki plus, że w regulaminie rekrutacji jest odniesienie do tego, że są dodatkowe punkty za to, że pewien kandydat jest na przykład jedynym kandydatem z danego powiatu, co zwiększa mu szanse do bycia członkiem młodzieżowego sejmiku, dlatego że akurat województwu kujawsko-pomorskiemu zależy na tym, aby reprezentatywność była pełna. Tutaj akurat, jeśli chodzi o tę nową kadencję, tylko jeden powiat nie ma reprezentanta. W związku z powyższym myślę, że jest to skuteczne.

Jeśli chodzi również o ujednolicenie i ewentualnie postawienie pewnych obowiązków na tych wyborach, to też chciałabym zauważyć, że jeśli chodzi o ujednolicenie wyborów, to tutaj należy zwrócić uwagę na to, w jaki sposób są one przeprowadzane. U nas akurat to jest praca konkursowa plus rekomendacje, jednakże u nas większą wagę kładzie się na prace konkursowe, nie na rekomendacje, czyli de facto na działalność społeczną danej osoby.

Również chciałabym zwrócić uwagę na to, że na przykład u nas, w województwie kujawsko-pomorskim, do 21. roku życia można kandydować do młodzieżowego sejmiku, a też jest wielu studentów wśród tych kandydatów, w związku z powyższym tutaj pojawia się problem związany z wyborami, jakby one miało wyglądać właśnie też na szczeblu szkolnictwa wyższego.

Jeśli chodzi również o finansowanie, to tutaj uważam, że to również powinno być ściśle usystematyzowane – z tego względu, że my, robiąc różnego typu wydarzenia... Ja byłam przewodniczącą również komisji pomocy społecznej i organizowaliśmy konferencję dotyczącą problemów społecznych dotyczących młodych osób. Niestety nie było pieniędzy na to, aby zorganizować tę konferencję – co też jest naturalne, oczywiście, że nie zawsze są środki ze strony urzędu marszałkowskiego. W związku z powyższym podjęliśmy współpracę również z regionalnym ośrodkiem polityki społecznej.

Oczywiście, ponieważ byliśmy dosyć zaradni i też pracowici, to ta współpraca rzeczywiście miała miejsce, jednak zdaję sobie sprawę z tego, że to może być generalnie zniechęcające do podejmowania jakichkolwiek inicjatyw właśnie w młodzieżowych sejmikach, ale również radach.

Jeśli chodzi o jakieś granty, które tutaj również zostały wspomniane, rzeczywiście są stowarzyszenia, które oferują granty dla młodzieżowych rad. U nas na przykład to jest stowarzyszenie Płużnica – „Młoda inicjatywa”. Natomiast tak naprawdę to jest ograniczony zasób tych pieniędzy. Tak naprawdę tylko kilka młodzieżowych rad otrzyma te pieniądze, a poza tym rzeczywiście musi liczyć na wsparcie kancelarii sejmiku – jeśli rzeczywiście jest chęć współpracy, a też zdaję sobie sprawę z tego, że nie zawsze ona się toczy tak dobrze, jak toczyła się u nas.

W dalszej części chciałabym również zwrócić uwagę na to, że teraz jest bardzo dużo planów na to, aby powstało wiele młodzieżowych rad. Pewnie ma to związek z tym, że w wyborach parlamentarnych wzięło udział bardzo dużo młodych ludzi, w związku z czym bardzo ładnie to wygląda pijarowo, i również myślę, że to jest przyczynek do tego, że wielu kandydatów chce mieć wśród wyborców również młode osoby. I też mi się wydaje, że jest to bardzo błędne myślenie – z tego względu, że rzeczywiście powstają takie młodzieżowe rady, mają jedno posiedzenie, i później tak w zasadzie się to kończy, dlatego że nie ma wiedzy zarówno ze strony samorządów, jaki i ze strony tych młodych osób, które są radnymi, w jaki sposób rzeczywiście funkcjonują te młodzieżowe rady. Potrzebne są tutaj szkolenia, jeśli chodzi o pracowników samorządów, którzy koordynują pracę młodzieżowych rad, jakie ma kompetencje młodzieżowa rada, w jaki sposób to wygląda, aby również mogli przekazać wiedzę tym młodym osobom. Zdecydowanie tego brakuje, dlatego że później te działania są gaszone.

Jeszcze chciałabym zwrócić uwagę na to, że w wielu młodzieżowych radach oraz sejmikach gubi się wartość tego, że my jesteśmy organem doradczym. Tak naprawdę to traktuje się nas jako osoby, które będą robiły eventy, które będą się pokazywać na tych eventach i tak naprawdę będą robić wiele rzeczy za samorządy. My jesteśmy organem doradczym, również mamy inicjatywę uchwałodawczą – możemy działać, ale tutaj również jest potrzebna świadomość samorządów w tym aspekcie.

Jeszcze chciałabym się odnieść do opiekunów młodzieżowych rad oraz sejmików. Rzeczywiście to jest bardzo istotne. U nas na przykład był przez kilka miesięcy jeden opiekun, który tak naprawdę proponował nam wsparcie w zakresie koordynowania social mediów i redagowania wpisów. Ta współpraca rzeczywiście się po tych kilku miesiącach zakończyła ze względu na to, że tej pomocy za bardzo nie było. Myślę, że tutaj warto usystematyzować, w jaki sposób ma wyglądać ta współpraca, jakie są w ogóle zadania opiekuna.

U nas, w Młodzieżowym Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego, wyglądało to tak, że opiekun ma mieć wykształcenie wyższe i ukończone 25 lat. Uważam, że ten wiek jest tutaj błędny – z tego względu, że jest wiele osób, które działają aktywnie w społeczeństwie obywatelskim i mają mniej niż 25 lat, a tak naprawdę to wbrew pozorom nie ma tak dużo osób, które nadawałyby się na opiekuna.

Też jestem przeciwniczką tego, aby byli to nauczyciele, tylko i wyłącznie – aby ograniczać ten zasób tylko i wyłącznie do pewnej grupy społecznej. Też z tego względu, że wielu działaczy, aktywistów jest w innych obszarach, m. in. w NGO, którzy rzeczywiście mają wiedzę na temat pozyskiwania finansów poza samorządem i tak dalej.

Ja też zresztą... u nas my też zdawaliśmy sobie sprawę na początku powstawania młodzieżowego sejmiku, że kadencja kiedyś się skończy, a finansowania absolutnie nie ma. W związku z powyższym założyliśmy stowarzyszenie Młodzi dla Kujawsko-Pomorskiego. Dzięki temu również mogliśmy pozyskiwać pieniądze z innych źródeł, i tak też do tej pory działamy.

Jeszcze chciałabym zwrócić uwagę na wartość współpracy pomiędzy młodzieżowymi sejmikami oraz radami, sieciowanie tych wszystkich gremiów, z tego względu, że to jest cenne źródło wymiany doświadczeń. Wydaje mi się, że wbrew pozorom też wiele młodzieżowych rad i sejmików ma podobne problemy w zakresie organizacyjnym. Jesteśmy młodymi osobami, które mogą się od siebie bardzo wiele nauczyć.

My podjęliśmy współpracę, taką oficjalną, z Młodzieżowym Sejmikiem Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Wiele rzeczy oczywiście mogło przebiec... ten zakres mógłby być oczywiście szerszy, natomiast to wymaga doświadczenia i też pozyskiwania wiedzy, jak taka współpraca może wyglądać, z jakich narzędzi możemy korzystać. I właśnie tu też jest potrzebna wiedza w tym temacie.

Dziękuję bardzo i to z mojej strony jest wszystko.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Dziękuję bardzo, pani Natalio. Też potwierdza pani te rzeczy, o których rozmawialiśmy właśnie – że te pewne zmiany są niezbędne, i przede wszystkim: jaka jest rola młodzieżowej rady, prawda? To jest istotne. Gdzie, nie ukrywam, że najtrudniejszy jest poziom sejmikowy – to bez dwóch zdań. To jest bardzo trudne.

Panie dyrektorze, tak? Jeszcze pan dyrektor i będziemy kończyć dyskusję.

Zastępca dyrektora Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego KPRM Damian Ziółek:

Tak. Chciałbym bardzo króciutko się odnieść do dwóch, a może trzech tematów. Pierwsze to jest to, co tutaj pan przewodniczący mówił odnośnie do tych materiałów edukacyjnych – to my na pewno tutaj we współpracy z Radą Dialogu z Młodym Pokoleniem robimy takie szkolenia, czy to dla zespołów rady, czy samej rady czasami. Ostatnie takie szkolenie, jakie pamiętam, to było z poruszania się w social mediach, e-marketingu robione przez pracowników KPRM, pracowników naszego departamentu.

Jeżeli chodzi o to, jak zakładać te rady i tak dalej, to wiem, że te materiały też były dostępne na naszych stronach internetowych. Musiałbym sprawdzić, czy to nadal tam wisi, ale wiem, że było coś takiego.

Chciałbym też jeszcze powiedzieć może zdanie – tutaj pan właśnie mówił o tych programach rządowych czy jakichś funduszach dotacyjnych i tak dalej – to na szybko. Na pewno jest Fundusz Młodzieżowy, który powstał w 2022 r. Tam jest teoretycznie 230 milionów na całą perspektywę tego programu. Jednym z priorytetów, jakby jest tam stricte skierowany do rad młodzieżowych. On jest pewnie niedoskonały i, być może, wymaga gdzieś tam zmian w przyszłości. Natomiast tutaj jest jakby jeden też taki problem – i o tym tutaj pani trochę powiedziała – że tak naprawdę programów, z których potencjalnie mogłyby młodzieżowe rady korzystać, jest dużo; ale problem jest taki, że one nie mają osobowości prawnej i tutaj jest... jakby, można to obejść w taki sposób właśnie, że są to programy dla NGO – czyli zakładanie stowarzyszeń i w ten sposób pozyskiwania środków.

I już tak kończąc, to tak jak mówiłem, my jesteśmy tutaj otwarci na współpracę i też służymy pomocą. Sam ten materiał tutaj, który przygotowaliśmy, potraktowałbym raczej jako taki pewien sygnał i pewne obszary, które gdzieś tam wymagają, jakby, wzmocnienia. Natomiast to, jak mówiłem, już przed nami proces. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Bardzo dziękuję, panie dyrektorze.

Tak naprawdę to chodzi o to, czy rozpoczniemy dyskusję i dążenie do tego, aby samorządy były w jakiś minimalny sposób dofinansowane na funkcjonowanie młodzieżowych rad. Nie na organizowanie konferencji – tylko po prostu stricte na funkcjonowanie: przejazdy, obsługa. Przecież to wszystko też kosztuje, prawda? Jeżeli tak by było, to... Znaczący, to jest temat do dyskusji.

Ja uważam, ja jestem zwolennikiem tego, że jeżeli samorząd chce mieć młodzieżową radę, to powinien dostawać jakieś refinansowanie w jakimś tam zakresie. Coś takiego, jak mówiłem o tym funduszu sołeckim. Ale tak, zgadza się, refinansowany. I to, słuchajcie szanowni państwo, naprawdę działa. To działa w przypadku gmin – nie wszystkie gminy wchodzi w te zagadnienia, ale te, które wchodzi, otrzymują jakieś refinansowanie. I to też nie jest tak, że stuprocentowo to działa, ale zachęciło bardzo mocno do tworzenia też takiego społeczeństwa sołeckiego. My pochodzimy z województwa rolniczego i wiemy, jak to wygląda. To nawet nieźle działa i nawet mała wioska ma kilka tysięcy – bo to są trochę większe pieniądze, w zależności od mieszkańców – i oni to naprawdę sami dzielą, spotykają się. Tu też, coś takiego mogłoby funkcjonować.

Szanowni państwo, bardzo państwu dziękuję. Rzeczywiście dwie godziny bardzo ciekawej rozmowy, dyskusji, otwarcia tak naprawdę – potraktujmy to jako punkt wyjścia. Na jesieni się spotykamy – umawiamy się. Czekam też na materiały z KPRM. Tak jak mówiłem, będziemy mieć kontakt z zespołem parlamentarnym. Idźmy do przodu i bardzo tutaj liczymy na zespół ewaluacyjny. Panie Hubercie, naprawdę – bo wy macie kontakt bezpośredni z młodzieżowymi radami i to musi być realizowane w oparciu o postulaty młodzieży.

Pełnomocnik zarządu – ekspert ds. legislacyjnych ZMP Marek Wójcik:

Popieramy.

Przewodniczący poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Bardzo państwu dziękuję. Zamykam posiedzenie i do zobaczenia na jesieni w tej samej sprawie.